

Hur kan man ge en positiv inblick i sjukskötarens yrke?

Marco Dias
Christina Juslin
Maria Nyström

Examensarbete för (YH)-examen inom social-och hälsovård

Utbildning: Sjukskötare (YH)

Åbo 2020

EXAMENSARBETE

Författare: Marco Dias, Christina Juslin och Maria Nyström

Utbildning och ort: Sjukskötare (YH), Åbo

Handledare: Minna Syrjäläinen-Lindberg och Bodin Julin

Titel: Hur kan man ge en positiv inblick i sjukskötarens yrke?

Datum 05/2020

Sidantal 50

Bilagor 9

Abstrakt

Detta examensarbete är en del av projektet "Framtidens sjukskötare- Är det du?" i samarbete mellan Yrkeshögskolan Novia och Sjuksköterskeföreningen i Åboland rf. Projektets syfte är att marknadsföra utbildningen för sjukskötare och ge information om sjuksköterycket.

Syftet med examensarbetet är att beskriva sjuksköterycket ur ett positivt och realistiskt perspektiv. Arbetets frågeställningar är: Hur kan de olika sidorna i sjuksköterycket beskrivas positivt och realistiskt? Vilken uppfattning har sjukskötare om sitt yrke? Hur kan sjukskötaren själv bidra till att föra fram en mer positiv bild av sitt yrke?

Examensarbetet utgår från ett kvalitativt perspektiv, som innefattar systematisk litteratursökning och tema baserad intervju som metoder, där data samlats in med utvalda sökord och analyserats. Målet med arbetet är att engagera sjukskötaren att bidra till att själva ge en positiv och realistisk bild av sitt yrke.

Det finns flera sätt på vilka sjukskötare kan beskriva sitt yrke positivt för allmänheten. Genom en positiv attityd och genom att öppet för allmänheten beskriva yrket positivt och realistiskt kan sjukskötaren bidra till att göra yrket mera attraktivt.

Språk: svenska

Nyckelord: sjukskötare, yrkesidentitet, yrkesstolthet, positiv, realistisk, attityd, uppfattning, trivsel

OPINNÄYTETYÖ

Tekijä: Marco Dias, Christina Juslin ja Maria Nyström
Koulutus ja paikkakunta: Sairaanhoidaja (AMK), Turku

Ohjaaja(t): Minna Syrjäläinen-Lindberg ja Bodil Julin

Nimike: Kuinka antaa myönteinen kuva sairaanhoidajan ammatista? /Hur kan man ge en positiv inblick i sjukskötarens yrke?

Päivämäärä: 05/2020 Sivumäärä: 50

Liitteet: 9

Tiivistelmä

Tämä opinnäytetyö on osana projektia "Framtidens sjukskötare- Är det du?" Yhteistyössä Yrkeshögskolan Novian ja Sjuksköterskeföreningen i Åboland rf: n kanssa. Projektin tavoitteena on markkinoida sairaanhoidaja koulutus ja antaa tietoa sairaanhoidajan ammatista.

Opinnäytetyön tavoitteena on kuvata sairaanhoidajan ammattia positiivisesta ja realistisesta näkökulmasta. Kysymykset ovat: Kuinka hoitotyön ammattia voidaan kuvata positiivisella ja realistisella tavalla? Mitä mieltä sairaanhoidajat ovat ammatistaan? Kuinka sairaanhoidaja itse voi antaa positiivisemmän kuvan ammatistaan?

Opinnäytetyö perustuu laadulliseen näkökulmaan, mikä sisältää systemaattisen kirjallisuushaun. Menetelmänä käytetään teemapohjaista haastattelua, joiden avulla kerätään tietoa valittujen teemojen avulla. Aineisto analysoidaan. Työn tavoitteena on pyrkiä saamaan sairaanhoidaja itse antamaan positiivisen ja realistisen kuvan ammatistaan.

On olemassa useita tapoja, joita sairaanhoidaja voi käyttää kuvaamaan ammattia positiivisesti. Positiivisella asenteella ja kuvaamalla ammattia positiivisesti ja realistisesti sairaanhoidaja voi olla osallisena tekemään ammatista houkuttelevamman.

Kieli: ruotsi

Avainsanat: sairaanhoidaja, ammatti-identiteetti, ammattiylpeys, positiivinen, realistinen, asenne, käsitys, viihtyisyys

BACHELOR'S THESIS

Author: Marco Dias, Christina Juslin and Maria Nyström

Degree Programme: Degree Programme in Nursing

Supervisor(s): Minna Syrjäläinen-Lindberg and Bodil Julin

Title: How to Offer a Positive Insight Into the Nursing Profession? /Hur kan man ge en positiv inblick i sjukskötarens yrke?

Date: 05/2020

Number of pages: 50

Appendices: 9

Abstract

This thesis is a part of the project "Nurse of the Future - Is that You?" which was carried out in collaboration with Novia University of Applied Sciences and The Nursing Association in Åboland rf. The purpose of the project is to advertise the nursing education and provide information about the nursing profession.

The aim of the thesis is to describe the nursing profession from a positive and realistic perspective. The research questions are: How can the different aspects of the nursing profession be described in a positive and realistic way? What opinion do nurses have of their profession? How can the nurse himself contribute to providing a more positive image of his profession?

The thesis is based on qualitative research that includes a systematic literature search and theme-based interviews as methods, where data was collected with selected keywords and analyzed. The aim of the research is to engage the nurse to help provide a positive and realistic image of their profession.

There are several ways for the nurse to describe the profession positively to the public. With a positive attitude and by describing the profession in a positive and realistic way to the public, the nurse can contribute to making the profession more attractive.

Language: Swedish

Key words: nurse, professional identity, professional pride, positivity, realistic, attitude, perception, well-being

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
1.1	Bakgrund	1
1.2	Syfte, frågeställning och ämnesvalargument.....	2
2	Centrala begrepp	3
3	Litteraturöversikt.....	4
3.1	Sjuksköтарыrkets kompetenser.....	4
3.2	Sjukskötarutbildningen	5
3.3	Sjukskötarens situation idag i Finland.....	6
3.4	Sjukskötaren i media.....	9
3.5	Sjukskötarens karriärmöjligheter.....	12
3.6	Sjukskötarens egen uppfattning om faktorer som inverkar på yrket.....	15
3.6.1	Sjukskötarens yrkesstolthet.....	15
3.6.2	Trivsel på arbetsplats.....	17
3.6.3	Känsla av empowerment och makt i sjuksköтарыrket.....	19
3.7	Sjuksköтарыrkets framtidsvisioner.....	20
4	Metod	23
4.1	Datainsamling.....	23
4.2	Temaintervjuer	24
4.3	Val av deltagare.....	25
4.4	Forskningsetik.....	25
4.5	Innehållsanalys av temaintervjun.....	26
5	Arbetsprocessen.....	28
6	Resultat från temaintervjuerna	31
6.1	Trivsel inom yrket.....	31
6.2	Egenskaper hos en sjukskötare	32
6.3	Yrkets och arbetets positiva sidor	32
6.4	Sjukskötaren i media och påverkan av media.....	34
6.5	Betydelsen av att vara sjukskötare.....	35
6.6	Attraktivt sjuksköтарыrke.....	36
6.7	Framtiden för sjukskötare	37
7	Kritisk granskning.....	37
7.1	Sammanfattning och granskning av temaintervjuer	38
7.2	Temaintervjuernas resultat i relation till litteraturöversikten	39
8	Diskussion.....	40
	Källförteckning	44

Figurförteckning

Figur 1 Begrepp att beskriva sjukskötaryrket positivt & realistiskt 34

Bilagor

Bilaga 1	Projektbeskrivning för examensarbete
Bilaga 2	Sökord och sökordskombinationer
Bilaga 3	Sökhistorik
Bilaga 4	Artikel presentation och motivering av val
Bilaga 5	Temaintervjufrågor
Bilaga 6	Informationsblanketten
Bilaga 7	Tabell över kategorisering och analys av temaintervjuer
Bilaga 8	Mind map över examensarbete
Bilaga 9	Powerpointpresentation av arbetet till mellanseminariet

1 Inledning

Detta examensarbete är en del av ett större projekt, "Framtidens sjukskötare, är det du?" vid Yrkeshögskolan Novia tillsammans med Sjuksköterskeföreningen i Åboland rf. Projektplanen och beskrivningen av den finns att se i bilaga 1. Världshälsoorganisationen (WHO) har utlyst år 2020 som sjukskötarens och barnmorskans år, vilket har gett en grund till detta projekt. Syftet med projektet är att ge allmänheten information om sjukskötarens arbete i dagsläge, samt att marknadsföra sjukskötarutbildningen för elever i gymnasier och yrkesskolor.

I projektgruppen deltar 12 studerande från utbildningsprogrammet för vård och projektet är ett funktionellt arbete. Projektgruppen har indelats i mindre grupper, bestående av tre studerande per grupp. Dessa grupper har utarbetat ämnet för sina examensarbeten utgående från projektplanen som publicerats innan examensarbetets början. Samarbete sker mellan grupperna för att producera material. Detta examensarbete skrivs av tre sjukskötarstuderande som har valt att lägga fokus på sjuksköтарыrket och hur sjukskötaren själv kan ge en mer positiv och realistisk bild av sitt yrke.

1.1 Bakgrund

Rautavuori L. (2020) skriver om att antalet sökande till vårdutbildningar minskar och att även utbildningens rykte har försämrats under den senaste tiden. Det framkommer att den negativa bilden som beskrivs i media påverkar allmänhetens bild av vårddycket och därför har branschen blivit oattraktiv, vilket resulterat i att antalet sökanden till utbildningarna har minskat. Det beskrivs även om hur viktigt det är med att locka fler sökande till utbildningarna eftersom behovet av kompetenta vårdare är stort och att det även i fortsättningen kommer att finnas ett behov av fler yrkesutbildade inom vården. Det framkommer även i artikeln att sjukskötarstuderandes uppfattning om vårdbranschen påverkas av de intryck de får från sina praktikperioder. Hur attraktivt vårddycket är kan påverkas av på vilket sätt arbetstagarna på arbetsplatsen tar emot studeranden. Praktikperioderna är en stor del av studierna och får studerande en bra bild av branschen är det mera lockande för studeranden att söka sig till arbetsplatsen.

Sirviö, Fors, Meriläinen, Koivisto och Sandelin (2016) skriver i sin artikel om att en stor del av samhället kommer att gå i pension och nu skulle det vara viktigt att försöka locka yngre personer att studera till sjukskötare, eftersom det är en yrkesgrupp som kommer att behövas

i framtiden. Problemet med att finna arbetskraft är inte enbart här i Finland, utan även globalt förekommande och det kommer att vara ett problem även i framtiden. De beskriver även förändringar som sker inom vården, teknologin utvecklas och till vården kommer allt mer distansmottagningar. Kontakt till patienterna med mentala- och missbrukarproblem kan vara utmanande.

I tidskriften *Sairaanhoitaja* skriver Hahtela (2020, s. 25) i sin kolumn om att sjukskötaren inte upplever att det finns några problem med sjukskötaryrket, utan problemen ligger i arbetsförhållanden. Sjuksköterskeförbundet och andra vårdarbetsförbund har under den senaste tiden skrivit om missförhållanden inom branschen. Hon skriver att sjukskötare upplever att de har ett drömjobb som är mångsidigt, utmanande och intressant. Faktorena som påverkar att sjukskötaren upplever att försvagar arbetets meningsfullhet är de etiska frågorna eftersom den etiska tyngden är stor. Orsaken till att sjukskötarna lyfter fram missförhållanden som förekommer i branschen inte bara för sin egen del utan även för patienternas del, det är deras rätt till en god och trygg vård.

Fackföreningarna *SuPer* och *Tehy* samarbetar för att få bättre arbetsförhållanden för yrkesutbildade i vårdbranschen. Vad som kommer fram i media är negativa sidor med sjukskötaryrket. Det har Luukka (2020) skrivit om i sin kolumn att inte gynnar branschen. Allt det negativa som Tehys ordförande Rytkönen framför till media för att motivera förändringar och löneförhöjning inom branschen anser Luukka att istället har en negativ verkan på samhällets åsikter om branschen. Rytkönen (2020 b) skriver i sin kolumn i Tehys tidning om att arbetet i sig är kärt för de flesta, men omständigheterna som yrkesutbildade måste jobba under är hemska. Rytkönen skriver även att alla inom branschen borde arbeta tillsammans för en bättre ställning. För att få igenom förändringar och förbättringar, krävs det att även de ogynnsamma arbetsförhållandena framkommer till allmänheten.

1.2 Syfte, frågeställning och ämnesvalargument

Syftet med detta examensarbete är att beskriva sjukskötarens yrke ur ett positivt och realistiskt perspektiv. Eftersom antalet sökande till vårdutbildningar har minskat är tanken att en positiv bild av yrket och utbildningen skulle locka flera sökande till sjukskötarutbildningen. Examensarbetet kommer att samla material till en artikel som vi önskar få publicerad i tidskriften *Vård i fokus*. Med hjälp av artikeln strävar vi till att väcka tankar hos sjukskötare, sjukskötarstuderande och vårdlärare om hur de själva kan ge och bidra till en positiv bild av sjukskötarens yrke.

Artikeln kommer att beskriva projektet, syftet och frågeställningarna, litteraturöversikten, och lägga fokus på resultatet från temaintervjuerna med sjukskötare som ställt upp. Baserat på all information sammanställs förslag på hur sjukskötare, eller den som läser tidskriften *Vård i Fokus*, själva kunde få fram de positiva sidorna med sjuksköтарыrket och på så sätt bidra till att allmänheten får en positivare syn. Målet är att väcka tankar hos dessa och få läsarna att reflektera över sig själv, sin tankegång och den egna attityden till yrket.

Frågeställningarna utifrån syftet med arbetet är följande: Hur kan de olika sidorna i sjuksköтарыrket beskrivas positivt och realistiskt? Vilken uppfattning har sjukskötare om sitt yrke? Hur kan sjukskötaren själv bidra till att föra fram en mer positiv bild av sitt yrke?

Utgående från frågeställningarna lades fokus på sjukskötarens upplevelser av yrket och faktorer som inverkar på arbetstrivselsen, samt hur de själv kan förespråka sitt yrke. Det är svårt att arbeta fram en konkret produkt som kan hjälpa sjukskötaren med den faktorn, men tanken är att skapa en produkt som kan ge sjukskötaren inspiration till att förespråka sitt yrke.

Det framkommer i olika studier och intervjuer i media att sjukskötare egentligen trivs bra med sitt arbete, även då det är tidvis tungt och det finns flera faktorer som kunde förbättras. De upplever att de arbetar med ett drömjobb, men de skulle ändå vela se förändringar i omständigheterna som de arbetar under. Bristen på sjukskötare är ett globalt problem, vilket inte kommer att underlättas om inte antalet sökande till vårdutbildningarna ökar. Det framkommer i media och studier upprepade gånger att det är organisationer och samhället som borde göra ändringar för att vårdbranschen skulle få bättre omständigheter. Det framkommer inte i media eller artiklar hur sjukskötare själva kan göra för att förespråka sitt yrke och sin bransch.

2 Centrala begrepp

I detta examensarbete framkommer flera begrepp och dessa förklaras närmare ingående innan litteraturöversikten. På så sätt strävar vi till att hålla innehållet mer överskådligt. Följande begrepp är centrala för arbetet.

Kliniska kompetenser- Med klinisk kompetens menas att en person har förmågan att på ett åtminstone nöjaktigt sätt utföra sina arbetsuppgifter som är relaterade med patientvård

Yrkesidentitet- Definieras som självbilden en person har som yrkesmänniska, vilket sammanfattar vilka uppgifter man har, vilken ställning i arbetslivet och på den egna arbetsplatsen, vad man värderar och hur, samt attityden man har till sitt eget yrke och andra. Det innebär även attityden till kollegor och kunder, samt vilken typ av person man själv är. Yrkesidentiteten formas av alla de ovannämnda faktorerna. (Wharton University of Pennsylvania, 2017).

Empowerment- Ordet empowerment förekommer ofta i olika studier och forskningar, samt annan litteratur som är vårdrelaterad. Ordet empowerment direkt översatt till svenska betyder bemyndigande. I vårdssammanhang betyder empowerment egenmakt, det vill säga ordet kan översättas till att det beskriver processen för att öka förmågan hos individer eller grupper till att göra val och omvandla de valen till önskade handlingar som individen eller gruppen själv har utformat. Genom empowerment uppmuntrar och stöder personen individen eller gruppen, så att de själva finner styrkan, inspiration och motivationen till att göra förändringar och känna sig mera självsäkra. (Cambridge University press, 2020; bab.la, u.d.)

3 Litteraturöversikt

År 2020 är året som Världshälsoorganisationen (WHO) har utlyst som sjukskötarens och barnmorskans år. Det är även 200 år sedan Florence Nightingale föddes. Syftet med kampanjen som man startat är att upplysa allmänheten om vilka svårigheter som kan förekomma i arbetet, samt att förespråka en ökad investering i arbetskraften inom vårddyrket. Man har förutspått att det inom tio år behövs över nio miljoner fler sjukskötare och barnmorskor för att man ska kunna åstadkomma global hälsa. (WHO, u.d.).

3.1 Sjukskötarens kompetenser

En sjukskötare är en expert inom vården och arbetar självständigt som detta då hen tar hand om patienter. Som en yrkesutbildad person inom social- och hälsovården ska man ha omfattande kompetenser och som sjukskötare ska man även ha ett brett kunskapsområde. Sjukskötaren tar inte enbart hand om en person som är sjuk, gammal eller har funktionsnedsättning och utför inte enbart vårdåtgärder. Som sjukskötare tar man hand om personer i alla åldrar och oberoende av bakgrund samt man stöder individer, familjer och samfund till att uppnå och upprätthålla hälsa, vilket sjukskötaren gör under olika

omständigheter. Sjukskötaren arbetar med ett individcentrerat arbetssätt och tar alla faktorer i beaktande i planeringen, utförande och utvärderingen av vårdhandlingar. (Undervisningsministeriet, 2006, s. 63; Eriksson, Korhonen, Merasto, & Moisio, 2015, s. 13)

Som sjukskötare har man ett stort ansvar inom vården av patienten samt inom det interprofessionella samarbetet kring omvårdnaden. Det som styr sjukskötarens arbete är omvårdnadens principer, sjukskötarens etiska riktlinjer, lagstiftningen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (1994/559) samt hälso- och sjukvårdslagen (2010/1326). Förutom dessa använder sig sjukskötare av vårdvetenskap, evidensbaserad kunskap och följer de riktlinjer och standard som finns föreskrivna. (Undervisningsministeriet, 2006, s. 63; Finlands sjuksköterskeförbund rf, 1996). Syftet med lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården är att försäkra patientsäkerheten. Det görs genom att garantera att de personer som arbetar inom vård har den utbildning som krävs, den yrkeskompetens och andra färdigheter som krävs för yrkesutövningen.

De kompetenser som tillhör sjukskötarens yrke är den etiska-, kliniska-, hälsofrämjande-, mångkulturella-, undersöknings-, utvecklings-, samhälleliga- och ledarskapskompetenser, vilka alla dessa ska uppnås inom 3,5 år, det vill säga 210 studiepoäng. Förutom dessa kompetenser ska sjukskötare även ta personligt ansvar för att ständigt utvärdera och utveckla sina kompetenser, det vill säga man är aldrig full lärd (Finlands sjuksköterskeförbund rf, 1996; Undervisningsministeriet, 2006, ss. 63-70; Eriksson, Korhonen, Merasto, & Moisio, 2015, ss. 13, 14).

3.2 Sjukskötarutbildningen

Sjukskötarens studier sker på yrkeshögskolenivå. Sjukskötarutbildningen omfattas av 210 studiepoäng, vilket motsvarar 3,5 år. Utbildningens innehåll och kompetenser beskrivs i läroplanen vid den yrkeshögskolan som man studerar och läroplanen är baserad på de nationella allmänna kompetenserna. De nationella allmänna kompetenserna är godkända av yrkeshögskolornas rektorsråd *Arene* samt *Undervisningsministeriet*. (Yrkeshögskolan Novia, u.d.)

Läroplanen för sjukskötarstudierna beskriver de kompetenser som undervisningsministeriet har uppbyggt för sjukskötarstudierna (Yrkeshögskolan Novia, u.d.). De centrala områdena

inom utbildningen är klientcentrering, etik och professionalitet i vårdarbetet, ledarskap och företagsamhet, kliniskt vårdarbete, evidensbaserad kunskap och beslutsfattning, handledning och undervisning, befrämjande av hälsa och handlingsförmåga, social- och hälsovårdens verksamhetsomgivning och social- och hälsovårdstjänsternas kvalitet och trygghet. Med andra ord tillhör det utbildningen vård av människor i olika åldersgrupper och livssituationer. Sjukskötarestudierna omfattar flera olika områden av teoretiska studier, utöver dem ingår kliniska studier som omfattar cirka hälften av studiepoängen. Till de kliniska studierna hör både praktik på arbetsplatsen och praktiska simuleringar i klass. Det som betonas i utbildningen är den förebyggande vården och interprofessionellt arbetssätt, vilket betyder att man ska ha kompetensen att arbeta med flera olika yrken. (Yrkeshögskolan Novia, 2019 a; Eriksson, Korhonen, Merasto, & Moisio, 2015, ss. 51, 52).

Säätelä (2017, s. 4, 5, 7) skriver i sin artikel om att framtiden inom sjukvården innebär hälsoinformatik, digitalisering och elektroniska patientjournaler. Det sker en ständig utveckling inom eHälsa och det är en utmaning för sjukskötare. Digitaliseringen och elektroniska journaler är en viktig del inom sjukskötarens utbildning, vilket har anpassats i den nya läroplanen som kan läsas på Yrkeshögskolan Novias studieguide (2019). Enligt Yrkeshögskolelagen (2003/351) skall yrkeshögskolan svara för de förändringar som sker och aktivt delta i att utveckla de områden inom branscherna som de lär ut, vilket kan ses i läroplanerna hos yrkeshögskolorna i Finland. Genom att ständigt utveckla utbildningen underlättar det för de nytexaminerade sjuksköterna att klara av arbetet och förändringar som skett inom vården inte är allt för utmanande.

3.3 Sjukskötarens situation idag i Finland

När man följer med vad som skrivs i media verkar det som om många sjukskötare idag inte är helt nöjda med sin arbetssituation. Det ständiga sparandet gör att många sjuksköterskor byter yrke eller söker jobb utomlands. I februari 2020 skriver Stolpe en artikel i Yle om Johanna Sjöberg i Kimito som i tidig ålder visste att hon ville bli sjukskötare. Efter 20 år i branschen tog motivationen slut och arbetet kändes allt tyngre. Hon, liksom andra inom branschen, ville göra ett bra arbete. Hon ville känna att hon utträttat något gott, när hon gick hem för dagen. När det gjordes allt mera inbesparingar valde hon att pröva på någonting nytt av i stället för att fortsätta på samma jobb. (Stolpe, 2020).

Sjuksköterycket har många positiva sidor som det på senaste tiden inte har skrivits om i media. Sjukskötare arbetar med människor. Man kommer nära och kan hjälpa på ett helt

annat sätt än i de flesta andra yrkesroller. Resultatet av ens arbete syns ofta snabbt. Man träffar många olika människor vilket gör arbetet intressant och givande. Arbetet är omväxlande och ingen dag eller patient är lik en annan. Man lär sig nya saker hela tiden och arbetet är till stor del mycket självständigt. Man känner att det jobb man gör är viktigt för patienterna. Man gör skillnad varje dag. Att arbeta som sjukskötare är utmanande och krävande, men också både givande och intressant. Man ska inte glömma bort de fina sidorna med yrket, fast många sjukskötare nu upplever att arbetsbördan är för stor på grund av inbesparingar och för lite arbetskraft. Med mera resurser och satsning på hela vårdsektorn kan sjuksköтарыket verkligen vara det drömyrke som många unga och också äldre skulle trivas med och orka arbeta med länge.

Finlands sjuksköterskeförbund *Sairaanhoitajat* framför på sin websida, statistik som de tagit från statistikcentralen. De beskriver att det i Finland finns som bäst 72 208 sjukskötare i arbetslivet, varav 29,1 % är frågan om personer under 35 år. 52,5 % är mellan åldern 35 och 54 år och 18,4 % är över 55 år gamla. De redovisar även att sjuksköтарыket är det tredje vanligaste yrkes hos den kvinnliga befolkningen i Finland. I genomsnitt är det totalt 1581 arbetslösa sjukskötare och hälsovårdare i Finland och antalet lediga arbetsplatser är ca 3700 under tiden januari-juni 2019 samt under det senaste årtiondet har ungefär 500 sjukskötare lämnat branschen. I social- och hälsovårdsbranschen är det årligen totalt 2000 personer som slutar vilket motsvarar 34 % av branschens arbetare under åren 2007–2020. (Sairaanhoitajat, 2020 d).

Arbets- och näringsbyråerna har samarbetat med bland annat Arbets- och näringsministeriet och producerat en websida som heter *Yrkesbarometer*, där du kan söka efter en specifik bransch och se hur situationen är med arbetssökanden. Under 2019 har största delen av Finland stor brist på arbetssökande sjukskötare. (Ammattibarometri, 2019)

Fackförbundet framhäver även på sin kampanjsida (Maa ilma ilman sairaanhoitajia) Att bristen på sjukskötare är verklig. Med kampanjen vill man väcka diskussion och få människor medvetna om situationen idag. Man hoppas kunna vända trenden och öka intresset för vårdirket. I kampanjen vill man lyfta fram värdet av sjuksköтарыnas arbete, de har både orsak och rätt att känna stolthet över sitt arbete. Kampanjens popularitet överraskade totalt. Genom radioannonsering nådde man 2,5 miljoner kontakter och annonserna i Iltalehti nådde över 55 000 personer. Dessutom annonserade man utomhus och använde sig av sociala medier. (Sairaanhoitajat, 2020 b). Statistik från Finland visa att antalet besök hos sjukskötare eller hälsovårdare inom primärvården och öppnavården är stort i

jämförelse med besök hos läkare (Sairaanhoitajat, 2020 b). Man kan konstatera att sjuksköтарыrket har en stor roll i samhället gällande befolkningens hälsa och välfärd, samt att sjukskötarens roll kommer att ha en större betydelse än förut. (Sairaanhoitajat, 2020 b).

Enligt hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010), är kommunerna skyldiga att anvisa tillräckligt med resurser för att främja hälsa och välfärd. Kommunen eller samkommunen för ett sjukvårdsdistrikt ska ha tillräckligt många yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvård för att kunna sköta uppgifterna inom området. Ledningen för en verksamhetsenhet bör kunna främja en högkvalitativ och säker vård, samarbetet mellan olika yrkesgrupper och utvecklandet av vård- och verksamhetsmodeller. Hälso- och sjukvårdspersonalen i kommunen eller samkommunen för ett sjukvårdsdistrikt ska sammansättningsmässigt och numerärt motsvara behovet av verksamhet som främjar hälsa och välfärd och av hälso- och sjukvårdstjänster hos befolkningen i området. (4§)

På Tehys hemsida kan man läsa ett pressmeddelande från 28.2.2020. Tehy och SuPer har ett sektoriellt kollektivavtal för den kommunala sektorn som mål. Med ett social- och hälsovårdsavtal kunde arbetsvillkoren och -förhållandena främjas mer effektivt. Löneförhöjningar är ett annat viktigt mål. Situationen inom social- och hälsovårdsbranschen har försämrats år för år. Sparåtgärder har gjort att arbetet inte lockar riktigt lika mycket som tidigare. Samtidigt har personalens arbetsbörda inte minskat. Fastän sektorn uppfattas som viktig, har problemen med ganska låga löner och relativt tungt arbete fått anställda att söka efter andra alternativ. Även antalet ansökningar till utbildning inom området har minskat. Många inom vårdpersonalen är tvungna att ha någon extra inkomstkälla för att kunna försörja sig och sina familjer. Genom att korrigera arbetsvillkoren och lönerna kan sektorns attraktivitet och det växande behovet av tjänster skyddas. (Tehy, 2020)

KT Kommunarbetsgivarna och de kommunala huvudavtalsorganisationerna gjorde en utredning om löneskillnader mellan kommunala och privata sektorn. Utredningen som nu är klar fokuserar på statistiska, standardiserade löneskillnader. Utredningen av andra skillnader håller fortfarande på. Man genomförde separata analyser av det material som omfattar alla yrken och det som omfattar så kallade motsvarande yrken. Definitionen av motsvarande yrken är att det i båda sektorernas material på exakt yrkesklassnivå finns minst hundra arbetstagare varje år. Den gjorda utredningen visar att lönerna inom privata sektorn är 2,1–3,0 % högre än inom den kommunala sektorn. För motsvarande yrken är resultatet 1,7–2,6 %. Lönejämförelsen genomfördes av Löntagarnas forskningsinstitut och Näringslivets

forskningsinstitut med hjälp av Statistikcentralens lönestrukturstatistik (2014–2016). (KT, Kommunarbetsgivarna, 2020 a)

Sjuksköterskeförbundet beskriver sjukskötarens totalalöneinkomst som 3082 €/månad, medianen är 2565 €/månad. I Finland är medel månadslönen 3395 €. Man kan se att sjukskötarens lön kommer under medelvärdet. För att gå djupare in på statistiken och granska vilken lön sjukskötaren har inom olika sektorer så har sjukskötaren som arbetar för staten en lön på 3477 €/månad, kommunalt 3095 €/månad och privata sektorn 2983 €/månad. Lönerna är dessutom varierande eftersom en del sjukskötaren arbetar i flera skiften och helger. De tilläggen ökar givetvis lönen för sjukskötaren, vilket betyder att inom samma arbetsgivare kan det förekomma skillnader i lönerna. Förutom dessa faktorer finns det löneskillnader beroende på ifall personer arbetar som sjukskötare, akutvårdare, hälsovårdare eller barnmorska. (Sairaanhoitajat, 2020 d)

Det framkommer att en manlig sjukskötare har i medeltal en högre lön än en kvinnlig. Den totalatimlönens medeltal är 1,45 € högre för en manlig sjukskötare. Största skillnaden mellan den manliga och kvinnliga sjukskötaren är hos de som är anställda för staten, var lönen i medeltal var 2,21 € högre. Den minsta skillnaden fanns inom den kommunala sektorn, men även där hade den manliga sjukskötaren i medeltal 1,37 € högre timlön. Andelen sjukskötare som arbetade deltid under år 2018 var 16,9 %. Största delen av dessa arbetade inom den privata sektorn (19,9 %), sedan kommunalt (16,4 %) och sist och slutligen statligt (7,9%). (Sairaanhoitajat, 2020 d)

3.4 Sjukskötaren i media

I dag kan man läsa mycket om löneförhandlingarna bland vårdpersonalen. *Svenska Yle* skriver om vårdfacken som anser att det nu är dags att ge vårdarna den lön de verkligen förtjänar. Finland har enligt jämförelse med Norden den lägsta lönen för vårdpersonal, vilket gör att många personer med vårdutbildning söker sig bort mot en bättre lön. (Wasström, 2020). Det är inte enbart i dagens läge som vårdfacken tar upp angående lönerna, utan det kan läsas via *Svenska Yle* genom tiderna att vårdpersonalen tar upp orsakerna till motivering för att man inom vården ska ha högre lön för det arbete som utförs.

Det framkommer även ofta i media att vårdpersonalens arbetsförhållanden inte är gynnsamma. Arbetsbördan anses vara tung, både fysiskt och psykiskt samt det lider brist på utbildad personal på många arbetsplatser inom vårdbranschen. Detta i sin tur gör även att

ny personal på en arbetsplats inte får den inskolningen de behöver, vilket leder till att arbetsplatsen kan bli oattraktiv i de nyanställdas ögon. Att bli utsatt för våld i arbetet, eller hotelser har blivit vanligare, därav ökar arbetsbördans psykiska påfrestning. (Pinola, 2020; Leppänen, 2020).

Förutom omständigheterna som sjukskötaren arbetar under förekommer även de mänskliga faktorerna. När det råder personalbrist delar vårdaren på sig och försöker arbeta så effektivt som möjligt. Har det hänt någonting åt en kollega, arbetar alla för samma ändamål och försöker sitt bästa för att underlätta arbetet för den person som inte är i optimalt arbetsskick. Vårdaren försöker anpassa sig efter situationen och gör sitt bästa under de omständigheterna som finns. Man kan se det ur ett positivt perspektiv, lika väl som ur ett negativt. Vårdpersonalen är mån om varandra och tar vara på varandra så långt det går. Men det kan i sin tur sedan ses ur ett negativt perspektiv, när man hjälper en annan, som kanske inte är i psykiskt optimalt skick, betyder det att man själv har en tyngre arbetsbörda än den andra personen. Det är ett av flera ämnen som tas upp av J. Holmberg som skriver blogg för *Tehy* tidningen. (Holmberg, 2019 b)

Annat negativt som oftast framkommer i media är vårdfel eller annat negativt gentemot vårdpersonal, vilket oftast tar upp enbart den ena partens ställning och synpunkt gällande situationen. Detta emellertid har en viss motstridighet, eftersom vårdpersonalen har tystnadsplikt, som varar livet ut. Tystnadsplikten sträcker sig till att även om man inte är på arbetsplats eller är längre i tjänst för arbetsplatsen, så bör man följa den. Att bryta tystnadsplikten bör enligt lagen om skyldigheten till att anmäla myndighet riktas åt Valvira och regionförvaltningen. (Valvira, 2018, Holmberg, 2019 b).

Däremot så finns det en hel del positiva sidor och faktorer som är viktigt att ta upp. Holmberg skriver i sin blogg att vårdarbetet och vårddyrket tilltalar och lockar folk, trots att det många gånger är tungt, ansvarstagande och krävande. Vårdarbetet är intressant, utmanande och motiverande. Holmberg kommenterar att det är ett yrke som alltid har rum för fortsatt utveckling, vilket gör att vårdaren kan hållas aktiv och inspirerad. Det positiva som ofta kommer upp är att vårdarbetet tilltalar så många olika personligheter med olika styrkor, vilket man inom vårdarbetet kan ha nytta av. En avdelning kan må bra av att det finns någon som är stark i logik och yrkeskunnighet och som har en motvikt av någon som är kreativ och har en naturlig styrka i bemötande. (Holmberg, 2019 c).

Holmberg (2019 a) skriver i ett blogginlägg om positiv feedback och vården. I vården ska negativa händelser rapporteras. Vården har byggts upp på att vi ska lära oss av våra misstag

och utvecklas. Holmberg skriver i sitt blogginlägg om de positiva händelserna. Var och hur kan en person berätta om dessa händelser som förekommer och samtidigt beskriver han exempel på händelser som inverkar positivt på personalen som arbetar. Han lyfter även upp att man kunde rapportera de positiva och upplyftande faktorerna så att det skulle motivera sjukskötarna och samtidigt stärka deras arbetsplatstrivsel och yrkesidentitet.

Janne-Jukka Kojo skriver också för *Tehy* blogg och han beskriver i en artikel, hurdan dagens vårdare är, vilket i tanke på detta arbete är bra att ta upp, då det beskriver utmärkt hurdan vårdaren idag är. I dag så är vårdaren en viktig del i det mångprofessionella teamarbetet. Vårdaren är den som förstår samhället, patienten, kunden, närstående och att teknologin och teori utvecklas. Vårdaren är den som är självsäker, kunnig gällande sina egna rättigheter och sina skyldigheter. Vårdaren är den som är medveten om utvecklingsmöjligheter, skolningar och fortsatta utbildningar. Det finns många yrkesmöjligheter och stigar att följa inom vårddyrket, helt beroende på vad som man själv är stark på och intresserad av. (Kojo, 2020).

Kojo fortsätter att beskriva hur vårdaren är den som löser olika problem, hittar på nya lösningar och sätt att göra saker på, ibland även kombinerar det traditionella och det nya. Dagens vårdare är en bra arbetskollega och en bra ledare. Dagens vårdare som ledare beskrivs vara mer trevlig, mer human och en person man lättare kan associera sig med. Dagens vårdare är inte rädd att ta ansvar och göra svåra beslut. Som arbetskollega beskrivs dagens vårdare många gånger som en person man kan lita på, både från en patients, och kollegas synvinkel. Dagens vårdare är någon som man kan alltid vända sig till, i både gott och ont. (Kojo, 2020).

I ett tidigare blogginlägg av Kojo för *Tehy* så räknar han upp de positiva sakerna att arbeta som en sjukskötare. Som vårdare är man en viktig del i en patients vård och det att man kan vara med och påverka, planera och utföra och sedan se en skillnad är en av de positiva aspekterna. Det att man kan som vårdare hitta det positiva i en dålig situation, kan skratta och gråta och beröra både patient, närstående och kollegor. Att trots stress och utmaningar så kan man hitta det positiva i det utförda arbetet, och att man ständigt lär sig och utvecklas. Som vårdare arbetar man både fysiskt och psykiskt, vilket tilltalar de flesta och är sällan tråkigt. Som vårdare kan man vara med i olika delar av ett livs skede, allt från födsel till någons död. Att även i tunga stunder så är man som vårdare i en viktig position, och att arbetet är betydelsefullt och har mening i sig. Som vårdare kan man belysa, motivera och inspirera andra och vara en delfaktor till någons välmående och utveckling. (Kojo, 2019).

Nu i media skrivs det däremot mycket om Covid-19 som mest aktuellt, vilket innebär att sjukskötaren lyfts fram en hel del. Nyheterna handlar mycket om att sjukskötarna är tvungna att utsätta sig, trots omständigheterna. Det positiva som kommer upp är att uppskattningen har ökat för vårdbranschen. Det är däremot en hel del som är också negativt, i och med det att löneförhandlingar debatteras, stressen har ökat och det finns för lite skyddsutrustningar.

3.5 Sjukskötarens karriärmöjligheter

Det är inte enbart på sjukhus som sjukskötare kan arbeta. Som sjukskötare kan man arbeta på flera olika platser, och beroende på arbetsplatsen, är även arbetstiden varierande. Det kan vara frågan om en arbetsplats som är öppen vardagar och under kontorstid, lika väl som det finns arbetsplatser där verksamheten fungerar dygnet runt.

Som sjukskötare har man många valmöjligheter i yrkeslivet. I Finland så kan man som sjukskötare hitta karriärmöjligheter inom både den privata och den kommunala sidan. De kliniska och teoretiska baskunskaperna bör sitta i ryggraden, med plats för utvecklingsmöjligheter. Som sjukskötare har man mycket ansvar, då man bland annat ska upprätthålla information och kunskap samt även utvecklas och omskolas. (Sairaanhoitajat, 2020 a).

Som sjukskötare kan man hitta en arbetsplats som är lämpad för ens egna karaktärsdrag och egenskaper, då man kan fortutbilda och bygga på sina kunskaper samt specifikt inrikta sig inom ett område man själv är intresserad av. Lagen säger gällande sjukskötare, att arbetsgivaren samt arbetstagaren själv bör upprätthålla kompetensen med adekvat fortutbildning. För sjuksköterskan rekommenderas åtminstone sex utbildningsdagar i året. Arbetsplatsen kan ha sina egna modeller för utbildning, som till exempel olika seminarier och längre kurser. Olika organisationer kan också erbjuda och ordna skolningar som man kan delta i. (Sairaanhoitajat, 2020 a).

Syftet med fortutbildningar är att upprätthålla arbetskompetensen, utveckla arbetsuppgifter, uppdatera kunskap samt fördjupa professionella färdigheter. Det finns korta och långa kurser, och vissa arbetsplatser erbjuder och uppmuntrar den anställda till att delta i kurser, men det finns även möjlighet för den färdiga sjukskötaren att söka sig till ytterliga kurser enligt eget intresse. (Sairaanhoitajat, 2020 a)

Det finns ett brett urval arbetsplatser som är i behov av sjukskötare, vilket betyder att arbetsuppgifterna varierar en hel del. Till exempel inom hemvård, på olika ålderdomshem,

serviceboenden, hälsovårdsstationer, preventivrådgivningar, palliativa- och minnesavdelningar ställs det väldigt olika krav på en sjukskötare. Som sjukskötare behövs det olika kliniska och teoretiska kunskaper, samt kunskap om läkemedelsfördelning, helt beroende på hurdan arbetsplats det är och i vilka uppgifter man har. På sjukhus finns det många områden man kan specialisera sig inom, till exempel olika typer av kirurgi, inremedicinskt, olika polikliniker, mental- och rehabiliteringsavdelningar och jouren samt karriär inom akutvård. Utanför sjukhus finns det också möjlighet för en sjukskötare att skapa en karriär, som till exempel inom fängelse, försvaret eller internationella uppdrag. (Sairaanhoitajat, 2020 a). En sjukskötare kan också inrikta sig på andra roller som har indirekt att göra med vård, till exempel forskning och utvecklingsarbeten, organisationsarbeten och chefspositioner (Sairaanhoitajat, 2020 a).

Som sjukskötare kan man med tilläggsutbildningar få kompetenser som man kan tillämpa i arbetslivet. Via arbetets egna skolningar eller med att självständigt söka sig till olika valfria utbildningar, kan man få specialisering, dock innebär det senare alternativet oftast att man personligen står för eventuella avgifter. I Finland så kan man via Fioca, som ägs av Suomen Sairaanhoitajaliito, söka sig till olika kurser och skolningar. Man kan få exempelvis kompetenser inom rehabiliteringvård, specialisering inom vård av minnessjukdomar, geriatriskvård, mindfulness, diabetesvård, sårvård, inremedicinskt och kirurgi och mycket mer via Fioca. (Fioca, 2020 a; Fioca, 2020 b)

Som sjukskötare kan man även fortutbilda sig på magisternivå och skaffa sig flera kompetenser inom det området som intresserar en. Yrkeshögskolan Novia erbjuder bland annat studier för högre yrkeshögskoleexamen. Högre yrkeshögskoleutbildning är ämnad för personer som befinner sig i arbetslivet, har arbetserfarenhet och vill fördjupa sina kunskaper inom ett område. Baserat på tidigare högskoleexamen kan man avlägga olika yrkeshögskoleexamen så som barnmorska, bioanalytiker, hälsovårdare, röntgenskötare, sjukskötare eller socionom. (Yrkeshögskolan Novia, 2019 b).

Till utbildningar inom social- och hälsovård högre yrkeshögskoleutbildningar hör studier som *avancerad klinisk vård*, såsom ger personen expertkunnande för att i arbetslivet kunna självständigt och i samarbete med vårdteam kunna möta patienters/klienters vårdbehov. Personen får dessutom kompetenser för att kritiskt kunna analysera och utvärdera patienternas behov, samt den egna insatsen i vården. Som avancerad klinisk sjuksköterska kan man arbeta inom primärvården, på exempelvis en hälsostation där man ansvarar för sin egen klinik. Till arbetsuppgiften hör att konsultera patienterna genom fysiska besök till

mottagningen, via telefon eller nätbaserat. Till arbetsuppgifterna hör även att remittera patienten vidare till andra experter inom hälsovårdsbranschen, vissa kirurgiska ingrepp samt att ordinera mediciner. (Sairaannhoitajat, 2020 c, ss. 28, 32, 33; Yrkeshögskolan Novia, 2019 b)

Examen *Bioanalytik* på högre yrkeshögskolenivå, samt övriga utbildningar som *klinisk radiografi och strålbehandling* och *utveckling och ledarskap inom social- och hälsovård* är en högre yrkeshögskoleexamen som ger studeranden expertkunnande inom de områdena. Studerande fördjupar sig inom områden och får kompetenser till att avancera inom dem. (Yrkeshögskolan Novia, 2019 b).

Som sjukskötare kan man utöka sin examen till *Hälsovårdare*, som innebär att man har både hälsovårdar- och sjukskötarbehörighet. Hälsovårdare kan planera, förverkliga, leda och utveckla både självständigt och i samarbete med mångprofessionella yrkesgrupper. (Yrkeshögskolan Novia, 2019 b).

Med *Barnmorskeexamen* är man kompetent inom mödra-, förlossnings-, sexual fostran och gynekologisk vård. Barnmorskeutbildningen ger både barnmorske- och sjukskötarbehörighet, då även de tre första åren innebär gemensamma studier som man har inom sjukskötarutbildningen. Som sjukskötare, hälsovårdare, barnmorska, röntgensjukskötare, socionom eller bioanalytiker kan man fortsätta på högre yrkeshögskolenivå, på magisternivå vid yrkeshögskola eller universitet. Utbildningen är två år lång på 90 studiepoäng och har som krav att den sökande har behörighet, endera en lämplig eller lägre yrkeshögskoleexamen, samt åtminstone två års arbetserfarenhet inom den bransch man ansöker till. (Yrkeshögskolan Novia, 2019 b)

Möjlighet för examen *Förstavårdare* finns även för sjukskötaren. Förstavårdarexamen på kandidatnivå innefattar sjukskötarexamen, som är en fyra års studie på 240 studiepoäng, med inriktning på akutvård. Inom akutvård så finns det möjlighet att arbeta prehospitalt på ambulans, jouren och oftast i samarbete med andra yrkesgrupper. (Yrkeshögskolan Arcada, 2019 a)

Inom *Hälsofrämjande*, så kan man studera vidare på magisternivå som sjukskötare, förstavårdare, ergoterapeut, idrottsinstruktör, hälsovårdare eller socionom. Det är en utbildning på 90 studiepoäng på högre yrkeshögskolenivå. Utbildningens syfte är att ge ledarskapskompetens- och expertis inom den branschen man är i. Studierna utförs för det

mesta online, på deltid tar utbildningen ca 2–4 år, medan på heltid lär utbildningen ta 1,5 år att genomföras. (Yrkeshögskolan Arcada, 2019 b)

Som sjukskötare kan man även avancera ytterligare från yrkeshögskolenivå. Det finns kandidatexamen och magisterprogram inom *Vårdvetenskap*, som man kan man välja att inrikta sig på. Inom Vårdvetenskap är det endera vårdvetenskapen eller hälsovetenskap man riktar sig till, vilket betyder att den studerande kan välja vilket område de är intresserade av och avancera inom just det området. Skillnaden mellan dessa två är att inom vårdvetenskapen läser man om vårdvetenskap, ledarskap i omsorg och vård samt hälsovetenskapens didaktik (läran om undervisning) eller välfärdsteknologi. Inom hälsokunskap kan man få behörighet som ämneslärare i hälsokunskap. (Åbo akademi, u.d.)

3.6 Sjukskötarens egen uppfattning om faktorer som inverkar på yrket

Litteratursökningen började med att söka artiklar som kunde besvara frågeställningarna. Det visade sig att genom att använda sökord som: to promote nursing profession, describe nursing positive inte gav några specifika träffar, utan alternativa som beskriver mera negativa aspekter. Då bestämdes ett annat tillvägagångssätt med att söka artiklar. Genom att läsa artiklar som handlar om sjukskötaren i Finland, togs vara på specifika ord och tema som förekom, som sedan användes vid litteratursökningen. Vi valde då att söka artiklar gällande sjukskötarens yrkesidentitet, trivsel på arbetet, faktorer som påverkar sjukskötaren i arbetslivet och sjukskötarens framtid. Genom att sammanställa artiklarna och reflektera över dem i samband med frågeställningarna och avgränsningarna utarbetades intervjufrågor till temaintervjun.

3.6.1 Sjukskötarens yrkes stolthet

Yrkes stoltheten påverkas av olika faktorer inom yrket. Har en person upplevt någonting tungt eller som på annat sätt påverkat deras självförtroende, kan det ha en negativ inverkan på deras yrkes stolthet, vilket framkommer i en undersökning om ny utexaminerade sjuksköterskor och deras yrkes stolthet. En faktor som oftast påverkat ny utexaminerade sjuksköterskors yrkes stolthet är det att de inte har blivit sedda eller bekräftade som yrkespersoner. Genom att yrkes stoltheten blir lidande kan det i sin tur ha en negativ inverkan på personen, vilket i sin tur kan ha en negativ verkan på det arbete som personen skall utföra. Att känna yrkes stolthet har flera positiva inverkan på en persons arbete, det att en person känner sig bekväm i sitt yrke, har kompetenser och kan känna sig självsäker är faktorer som

påverkas av yrkesstoltheten och det påverkar även hur personen orkar med sitt arbete. Omkring 30–60 % av de ny utexaminerade sjuksköterskorna byter arbetsplats under sitt första år som sjukskötare, vilket baserar sig på att sjukskötaren inte har en bra yrkesstolthet och yrkesidentitet. Detta kunde undvikas genom att ledningen på arbetsplatserna skulle främja arbetsmiljön hos dessa, samt även de erfarna sjuksköterskorna som arbetat en längre tid inom branschen och har en stark yrkesidentitet och yrkesstolthet skulle bekräfta de sjuksköterskor som inte har lika stark och säker yrkesidentitet. (Sneltvedt & Bondas, 2015, ss. 556-562)

Sabatino, Kangasniemi, Rocco, Alvaro och Stievano (2016, s. 277–279, 283–286) skriver om sjukskötarens synpunkt på professionell värdighet. Det framkommer att arbetsrelaterad stress, underbemanning och andra faktorer som påverkar negativt på arbetaren, även är sådana faktorer som påverkar negativt på sjukskötarens självuppfattning och värdighet inom arbetet. Att känna sig värdig är viktigt inom vårdyrket och genom det påverkas även samarbetet och inställningen till varandras yrke mellan olika professioner inom vårdbranschen. Lika viktigt uppfattas även relationen mellan olika generationers sjukskötare. För att förbättra sjukskötarens situation och förståelse för yrket är det viktigt att sprida kunskap om yrket nu och hur yrket utvecklats.

Faktorer som underlättar sjukskötaren till att ge empatisk omvårdnad till sina patienter har undersökts i Iran. Respondenterna framhäver att det främst är det frågan om sjukskötarens egen tro och värderingar. Att ha en positiv förebild i arbetet är även en viktig del i arbetsvardagen och det underlättar för sjukskötaren att hålla sig positiv och även ge den empatiska omvårdnaden som patienten har rätt till. Det framkommer att det är den personliga inställningen som utgör en stor del av studien. Genom att sjukskötaren håller fast vid sina värderingar och har hjälp av sin omgivning, kan sjukskötaren hålla en god standard på omvårdnad av sina patienter. Förutom det så ökar sjukskötarens trivsel på så sätt på arbetsplatsen och arbetsmiljön blir mer stabil för personalen. (Zamanzadeh, Valizadeh, Rahmani, van der Cingel, & Ghafourifard, 2018, ss. 92-95)

Genom förändringar i patientsäkerhetsprogram har sjukskötarens arbete och den professionella identiteten förändrats. När patientsäkerheten på så sätt förbättrats har det resulterat i att även de osynliga uppgifterna som sjukskötaren gör blivit mer synliga. Sjukskötaren i Norge som deltar i undersökningen upplever att genom detta har deras bild av sitt yrke och den professionella identiteten förbättrats. Ofta ser sjukskötaren förändringar som sker i arbetsbilden som någonting negativt, men i de fall när förändringarna har resultat

som verkligen framhäver det arbete som sjukskötaren gör, har de upplevt förändringarna som positiva. (Heldal, Kongsvik, & Håland, 2019).

3.6.2 Trivsel på arbetsplats

André et al. (2014, s. 449–453) skriver i sin artikel att den ansvariga och ledande sjukskötaren måste ta i beaktande arbetskulturen som förekommer på arbetsplatsen, eftersom det är en avgörande faktor för att öka kvaliteten av vården i vårdhem. Deras undersökning som gjorts fokuserar huvudsakligen på vårdhem och arbetskulturen där, men kan även anpassas till andra arbetsplatser inom vården. Genom att öka trivseln på arbetsplatsen ökar även arbetstagarnas motivation och gör att personalen känner sig tillfredsställda på arbetsplatsen.

Arrowsmith, Lau-Walker, Norman och Maben (2016, s. 1735–1737, 1742–1748) har gjort en litteraturöversikt för att få förståelse i sjuksköterskors erfarenheter och hur de uppfattar arbetsuppgiftsförändringar. De använde sig av sex olika databaser för litteratursökningen och använde sig sedan av både kvalitativa och kvantitativa forskningar. 26 artiklar använde man sig sedan av för att få svar på sin frågeställning. De kunde konstatera att sjuksköterskorna kunde delas i två grupper; noviser och erfarna sjuksköterskor. Noviserna strävade till att finna en yrkesidentitet och upplevde aningen stress och ångest inför förändringar av arbetsuppgifterna. De erfarna sjuksköterskorna upplevde till en viss del samma oro och ångest, men hade en starkare yrkesidentitet i grunden som gav dem en hjälpande hand vid förändringar. Noviserna hade förutom yrkesidentiteten som de strävade till att finna, även ett hinder gällande den emotionella sidan, eftersom vårdbranschen kan vara emotionellt påfrestande hade de i sin tur flera faktorer som de handskades med vid förändringar av situationer. Respondenterna diskuterar resultaten som de framhäver att organisationer och individerna borde använda sig av olika modeller som finns gällande omstrukturering i arbetet, ifall organisationerna inför förändringar. Med hjälp av dessa hjälpmedel kan situationerna underlättas för alla parter, inte enbart för sjuksköterskorna utan även vara mer effektivt för organisationerna.

I en studie som Yang och Kim gjort (2016, s. 562) undersökte man orsaker till att sjuksköterskor funderar på att eventuellt byta jobb. Man var intresserad av att få veta i hur stor grad trötthet på grund av medmänsklighet, socialt stöd, situationshantering och arbetstrivsel påverkade beslutet. Man använde sig av ett frågeformulär och 283 sjuksköterskor från fyra olika sjukhus deltog. Resultaten visade att arbetstrivseln påverkade

hur mycket sjukskötaren funderade på att söka andra arbetsalternativ. Arbetstrivseln påverkades av arbetsmängd, hur bra de kunde hantera problem som uppstod på arbetet, stöd av kolleger, familj och vänner, samt av trötthet orsakad av empati för patienterna.

En metaanalys gjordes av Silva (2016, s.45). I den analyserades artiklar om arbetsplatstrivsel. Artiklarna var publicerade mellan 2013 och 2016. Av 165 artiklar som man hade, valde man ut 32 som man analyserade noggrannare. I dem kom det fram att en bra arbetsplatsmiljö förbättrar sjuksköterskans professionella attityd. Det framkom också att den ansvariga sjukskötaren har en viktig roll när det gäller att skapa strategier som kan förbättra stämningen på arbetet.

Wisur-Hokkanen, Glasberg, Mäkelä och Fagerström (2015, s. 793-795) har gjort en empirisk studie angående erfarenheter av att arbeta som avancerad klinisk sjuksköterska i Finland och vilka faktorer som inverkar på sjukskötarens arbete. Det framkommer att det som hämmar den avancerade kliniska sjuksköterskans arbete och innehållet i arbetet är att organisationerna inte har fullkomlig förståelse av vad arbetet i sig innebär. Det gör att den avancerade kliniska sjukskötaren inte alltid har möjlighet att till fullo utföra det arbete som personen borde kunna göra med sin utbildning.

Faktorer som påverkar den avancerade kliniska sjukskötarens arbete positivt är all feedback som personen får av sina patienter och patienternas anhöriga. Det eftersom de personer ser och upplever det arbete som den avancerade kliniska sjuksköterskan gör och de personerna i sin tur verkligen uppskattar sjukskötarens arbete. De sjuksköterskor som vidare utbildat sig till avancerade kliniska sjuksköterskor upplevde alla i olika grader en sorts rollförändring i samband med sin utbildning, en del hade stöd och uppmuntran, men ofta framkom det en del okunskap och bristfällande information av individer i deras omgivning. Det är till stor betydelse för sjukskötaren som genomgått en utbildning och har utökat sina kompetenser. (Wisur-Hokkanen, Glasberg, Mäkelä, & Fagerström, 2015, ss. 796-799)

I en studie som Wang et al. (2015, s. 2-6, 8, 10-11) har gjort angående skötarens arbetstrivsel och arbetsmiljön framkommer det att skötarens personlighets-, arbets- och organisationens karaktärsdrag har en stor betydelse för hur skötaren upplever att de trivs på arbetsplatsen och med själva arbetet. De framhäver även att trivseln bland de sköterskor som deltagit i undersökningen i sin helhet är bra jämför med tidigare studier, men de poängterar även att det kunde vara bättre bara arbetsmiljön skulle förbättras. Respondenterna beskriver även att den globala bristen på sjuksköterskor dels kan bero på trivsel på arbetsplatsen. Arbetstrivsel (work satisfaction) beskriver respondenterna som en känsla personen har, i relation till sitt

arbete och arbetsplats. Respondenterna poängterar även att sköterskor som arbetar med äldre individer på institution vanligen trivs sämre på arbetsplatsen än sköterskor med annan arbetsplats. Förutom det så framhäver de att arbetsmiljön är den viktigaste faktorn som kan påverka sköterskornas trivsel på arbetsplatsen, vilket kan understödjas genom tidigare forskningar. Respondenterna rekommenderar också fortsatta studier inom ämnet gällande arbetstrivseln och de rekommenderar även nya strategier för att förbättra arbetsmiljöer och omständigheter inom äldreomsorgen.

3.6.3 Känsla av empowerment och makt i sjuksköтарыrket

I en undersökning angående nyutexaminerade sjukskötarens egen uppfattning om empowerment i arbetet och deras professionella kompetenser samt andra arbetsrelaterade faktorer som inverkar på deras uppfattning av sin förmåga att medla empowerment som Kuokkanen, Leino-Kilpi, Numminen, Isoaho, Flinkman och Meretoja (2016, s. 1–4) har utfört, beskriver de att nyutexaminerade sjukskötare upplever sina kompetenser och förmåga till empowerment bra. Studien som de utförde var en deskriptiv tvärsnittsstudie och samplet bestod av 318 nyutexaminerade sjuksköterskor. Bakgrundsfaktorer som de även framhäver i studien är inom vilken sektor sjukskötaren arbetar, privat eller offentliga, arbetstrivseln, hurdana arbetstider och ifall sjukskötaren haft tankar om att byta arbete eller bransch.

Genom att sjukskötaren uppnått de kompetenser som de bör under studietiden upplever sjuksköterskorna att förmågan till empowerment ökar. Att de kan känna sig trygga i sig själv, upplever sjuksköterskorna även att de kan utföra sitt arbete och ge en god kvalitet på vården. Respondenterna framhäver att den nyutexaminerade sjuksköterskan behöver få en god handledning och stöd av sina arbetskamrater och från organisationerna som de är anställda hos. Genom ett bra stöd och uppmuntran kan den nyutexaminerade sjuksköterskan komma igång med sitt arbete och på så sätt upplever sjuksköterskan även att arbetet är mera attraktivt och meningsfullt. Förutom detta uppger skribenterna att genom att känna sig empowered, minskar sjuksköterskornas tankar om att byta arbete och det ökar trivseln på arbetsplatsen och med yrket. Ju bättre stöd den nyutexaminerade sjuksköterskan har, desto bättre trivsel, vilket betyder att risken för arbetsplatsbyte under det första kritiska året minskar. (Kuokkanen et al., 2016, s. 4–7.)

Peltomaa et al. (2013, s. 580–583, 586) skriver i sin studie, att sjukskötare upplever att de har ett stort ansvar i sitt arbete, ändå inte lika mycket makt. Makt kan definieras på två sätt: 'makten över' och 'makten att'. Dessa två kan upplevas som negativt, men är en

nödvändighet för sjukskötaren i sitt arbete. En sjukskötare som inte upplever sig ha makt över vårdsituationen är inte lika effektiv som en sjukskötare som upplever sig ha makt. Med ordet makt inom vården menar de att man har en viss kontroll över sina kompetenser samt innehållet och sammanhanget i vården. Den samma slutsatsen kan tas från kolumnen som Hahtela (2020, s. 25) skriver om yrkets missförhållanden, eftersom sjukskötaren inte upplever sig ha makten eller kontrollen över situationen på arbetsplatsen är sjukskötare inte lika effektiv som de kunde vara.

När vi ser på undersökningarna som vi presenterat, är det flera faktorer som påverkar hur sjukskötaren upplever sitt yrke och yrkesidentiteten. Det hur du trivs på din arbetsplats och hurdan stöd du har av din förman har en stor inverkan på din trivsel och yrkesidentitet. Att ha en bra självbild och yrkesstolthet inverkar på motivationen att utföra arbetet och samtidigt har det en inverkan på hurdan attityd man har att genomföra utvecklingsarbeten på sin arbetsplats. Man se sambanden mellan dessa forskningar och artiklar som är skrivna via Tehy och Yle som framkommer i media. Det som vårdfacken strävar till är att få bättre arbetsförhållanden år vårdarbetaren, vilket borde ske på beslutsfattningsnivån och inte på gräsrotsnivån.

Baserat på forskningarna kan man dra slutsatsen att även sjukskötaren själv kan påverka sin trivsel och stärka sin yrkesidentitet. Samtidigt som det är till stor nytta att atmosfären på arbetsplatsen och kollegialiteten fungera. Oberoende om arbetet som sjukskötaren utför på sin arbetsplats är mera självständigt eller teamarbete är det viktigt att hela helheten fungerar. Alla sjukskötare är i behov av stöd i olika form, de erfarna kan ge ett visst stöd till noviser och noviser kan ge ett annat stöd till de erfarna.

Förutom att sjukskötaren själv arbetar för en starkare yrkesidentitet och förändringar skulle ske på organisationsnivå, kunde det underlätta sjukskötarens yrkesidentitet genom att ge även allmänheten en mera korrekt bild av sjukskötarens yrkeskompetenser och de olika utbildningarna, samt de kompetenser sjukskötaren kan få ännu ytterligare från de grundkompetenserna som personen får via utbildningen.

3.7 Sjukskötaryrkets framtidsvisioner

Sjukskötarens yrke kommer i framtiden att förändras. Patienten kommer att vara mera delaktig i sin omvårdnad, vara mera självständig, hitta mera information och kunskap om sin sjukdom. Säätelä (2018, s.6) skriver i sin artikel om dessa förändringar och beskriver

även vilka utmaningar det för med sig för sjukskötaren som är i arbetslivet och inte enbart vilka utmaningar det är för yrkeshögskolorna och deras studeranden. Förändringarna som kommer att ske inom vårdbranschen är ett flertal olika, men framför allt är det frågan om digitalisering av informationen och vården, samt globalisering av vården (Sairaannhoitajat, 2020 c, s. 15).

Branden (2020, s. 48–50) skriver i sin artikel om hur man genom att ge mera energi till sjukskötaren, ta vara på dem är en positiv faktor för den globala hälsan. Genom att ge mera energi till sjukskötaren, menar skribenten att man ska finna faktorer som underlättar arbetet och ger sjukskötaren en känsla av att de har ork att utföra sitt arbete. De flesta sjukskötare vill kunna bidra till förbättringar inom vården och hon poängterar att beslutsfattaren, teamledaren eller ansvariga sjukskötaren kan vara de som förbättrar omvårdnadens situation från själva grunden. Artikeln som Branden skriver i tidskriften *Nursing Economics* försöker nå ut till de personer som har mera makt inom vårdbranschen, de som har möjligheter att påverka hur situationen är. Genom att ge mera energi till sjukskötaren åstadkommer man bättre situation bland dem, vilket betyder att en energifylld sjukskötare är mera effektiv och mera positivt inställd till att påverka och bidra till förbättringar. Hon poängterar att ett samarbete mellan alla parter kan åstadkomma de förbättringar som de flesta sjukskötaren vill att ska ske.

I Finland utarbetar regeringen för tillfället social- och hälsovårdsreformen. Målsättningen med reformen ska vara att förstärka den primära vården och tjänsterna, samtidigt som vikten skulle läggas på den preventiva vården. Dessa mål strävas till att uppnås inom två år (2022). Det innebär att en person som uppsöker vård på hälsovårdscentralen skulle ha möjlighet att få all service där, vilket betyder att de tjänster som erbjuds på hälsovårdscentralerna skulle utökas. Tanken bakom detta är att samtidigt som vården och tjänsterna skulle effektivieras skulle man säkerställa patientsäkerheten och förhindra ökande kostnader. (THL, 2020)

I Finland kan sjukskötaren ordinera begränsat läkemedel åt patienten med tilläggsskolning. Från år 2020 utökas läkemedelsutbudet som sjukskötaren kan ordinera samt sjukskötaren kan även ordinera läkemedlet vid handelsnamnet. Läkemedelsgrupperna som det är frågan om är sådana läkemedel som vanligen ordineras patienterna som besöker sjukskötarens mottagning och tanken bakom detta är att patienten snabbare ska få vård samt på organisationsnivå skulle det bli smidigare att organisera verksamheten. De som får ordinera läkemedel är sjukskötare, hälsovårdare och barnmorskor. (STM, 2019).

De läkemedel som sjukskötaren får ordinera är allergimedieciner och smärtstillande. Utbudet av läkemedel som används för hjärt- och kärlsjukdomar, typ 2-diabetes och astma utökas samt nya sjukdomskategorier som sjukskötaren får ordinera läkemedel för är kranskärlssjukdom, angina pectoris och kronisk obstruktiv sjukdom. I vissa fall gällande vissa sjukdomar får sjukskötaren fortsätta en läkemedelsbehandling förutsatt att en läkare har diagnostiserat patienten eller ordinerat ett läkemedel för ett vårdbehov som sjukskötaren har konstaterat. (STM, 2019).

Sjuksköterskeförbundet i Finland (Sairaanhoidajat) har sammanställt en rapport om sjuksköterskans nya arbetsbild, rapporten är ämnad för politiker, beslutsfattare, arbetsgivare, förmän, lärare, utbildare, forskare och sjukskötare. Syftet med rapporten är att enade kan dessa grupper bygga upp framtidens omvårdnad för patientens på bästa möjliga sätt. (Sairaanhoidajat, 2020 c)

I början på 2000-talet i Finland har benämningen omfattande omvårdnad (Laajavastuinen hoitotyö) uppkommit, det baserar sig på det Engelska *Advanced practice nursing* och innebär vidare utbildning hos sjukskötaren. I Finland delas det upp som expertsjukskötare och klinisk vårdexpert. Till expertsjukskötarens uppgift hör omfattande omvårdnad och självständig undersökning av patienten och samtidigt utvärdering av vårdbehovet och påbörjande av symtomatisk vård och dess uppföljning. Detta sker vid både akuta och kroniska hälsoproblem. Till den kliniska vårdexpertens uppgift hör den omfattande omvårdnads kvalitetsutveckling och säkerställning av denna samt att använda sig av evidensbaserad omvårdnad strategiskt och stöda organisationerna. Innebörden med att integrera dessa benämningar och utbildningar är den att patienterna skall få rätt vård inom rätt tid och på ett kostnadseffektivt sätt. (Sairaanhoidajat, 2020 c, ss. 8-9, 14).

I rapporten framkommer att sjukskötarens uppgift kommer att bli en mera konsulterande uppgift. Den kliniska vårdexperten arbetar med samma som sjukskötaren, utöver det hör det till arbetsuppgiften att arbeta med skolnings-, utvecklings-, forsknings-, konsulterings- och ledningsarbete. Arbetsbilden ändras allt mer eftersom digitalisering sker inom vården samt användningen av robotteknik. Den kliniska vårdexperten är framtidsorienterad, vilket betyder att man ser mot framtiden och strävar till en konstant utveckling av sig själv och sin yrkesbransch. Patienterna ska sköta sina ärenden mera på distans och vårda sig själv i mån av möjlighet, vilket betyder att sjukskötarens kunskap bör vara bred. Klinisk vårdexpert, eller expertsjuksköterskan har en bred kunskap om sitt specifika område. Expertsjuksköterskan anpassar evidensbaserad kunskap i vårdarbetet och kan anpassa denna

till vårdssituationen. Vid handledning gällande hälsofrämjande arbete använder sig specialistsjuuskötarskan av individuell information gällande patienten och anpassar den till tillfället. (Sairaannhoitajat, 2020 c, ss. 25, 26, 29, 32, 33)

Framtidens sjuuskötare kommer att vara mera självständig i sitt arbete, arbetet kommer inte enbart att handla om att utföra vårdåtgärder. Arbetsbilden blir mera omfattande, vilket betyder att sjuuskötarens ansvarsområde kommer att bli mera omfattande. Digitaliseringen som sker inom vården kommer att göra det enklare för patienten att ta del av sina patientjournaler, men det kommer att medföra en del utmaningar för vårdpersonal och framförallt sjuuskötaren.

Sirviö, Fors, Meriläinen, Koivisto och Sandelin (2016) skriver i sin rapport om framtidens sjuuskötare och arbetsuppgifterna. De poängterar att det är svårt att kunna förutspå hur det kommer att se ut i framtiden, men man baserar sina gissningar på historia och hur läget är idag. När man har förutspått hur framtidens sjuuskötare kommer att vara har man baserat sig på förändringar i samhället. Kompetenserna som kommer att ändras hos sjuuskötaren är inte stora men det kommer att bli mera omfattande. Det kliniska vårdarbetet och ledarskap inom vården är områden som kommer att få mera fokus. De skriver även att faktorer som det mångkulturella samhället, mental- och missbruksproblematik och digitaliseringen är de som kommer att ställa till med mera besvär hos sjuuskötaren och kommer att kräva både skolning och anpassning. En viktig del som skribenterna tar upp är även den socioekonomiska aspekten. Skillnaden mellan rika och fattiga kommer att bli allt större, vilket i sin tur även kommer att medfölja skillnader i hur tillgänglig vården är för dessa grupper.

4 Metod

Metoden för detta examensarbete var både litteraturöversikt och temaintervjuer. För att få en omfattande datainsamling till examensarbetet och artikeln som producerades, användes mekaniska och elektroniska källor för att finna relevant information som kan relateras till frågeställningarna, syftet och avgränsningarna för examensarbetet.

4.1 Datainsamling

En del av datainsamlingen var en form av litteraturöversikt och skedde via elektroniska sökmotorer, såsom EBSCO, CINAHL, Google scholar, Wiley, Sagepub, Pubmed+, evidensbaserade litteratur och media. Sökord och sökordskombinationer finns att se i Bilaga

2, samt sökhistoriken finns att ses i Bilaga 3. Bilaga 4 är en presentation av artiklarna och deras resultat, samt motivering till valet av dem. Utgående från syftet, frågeställningarna och avgränsningarna valdes litteratur som var relevant för detta arbete. Förutom datainsamling genom litteraturoversikt, utfördes intervjuer med sjukskötare, på detta sätt fås det fram känslor, tankar och deras egna upplevelser om sitt yrke.

4.2 Temaintervjuer

Temaintervjuer är en del av datainsamlingsmetod för detta examensarbetet. Frågorna strävades till att vara enkla att svara på, men ändå betydelsefulla så att resultatet blev innehållsrikt. Genom temaintervjuernas resultat samlas material till artikeln som sammanställs efter examensarbetets process slutförts. (Trost, 2010, s. 25). En intervju är oftast framställd som en lämplig metod för att ta fram den autentiska kunskapen. (Ryen, 2004, s. 12).

Intresset i detta examensarbete var att få en bredare bild av hurdan syn sjukskötaren har av sin arbetssituation, och om de själva har tankar angående hur man kan ge en mer positiv och realistisk bild av yrket. Därav valdes att använda kvalitativa metoder. (Trost, 2010, s. 32). I examensarbetet valdes att göra temaintervjuer. Teman och intervjufrågorna baserades på arbetets frågeställningar och sedan utarbetades frågorna på så sätt att de förenklades och gjordes lättare att svara på. Rekommenderat sätt är via direktkontakt, på en plats där det inte finns mycket distraktioner och störande moment. I teorin är det varierande i genomförandet av intervjun och dokumenteringen av data. Det är helt beroende på vad forskaren själv anser vara lämpligt för sin situation, Som exempel hur man dokumenterar är banda in, skriva upp och filma. (Björklund & Paulsson, 2012, s. 70; Brinkmann, 2013, ss. 20, 21).

En intervju kan ge en djupare förståelse i ämnet som valts att forskas i, vilket inte en enkät kan ge. (Björklund & Paulsson, 2012, s. 72). Enkätundersökningar kan också ha många felkällor, till exempel tidsbrist leder till fel svar eller tolkningsfrågor som kan påverka resultatet. Vilket innebär att en intervju kan enklare lämpas som datainsamlingsmetod. (Ryen, 2004, s. 14, Brinkmann, 2013, s. 50–51, 90).

Data som införskaffas genom temaintervjuerna är alltså de primära data som analyseras och kan användas i detta examensarbete och sedan artikeln. I detta fall skedde det genom att banda in samtalet, för att sedan kunna dokumenteras och få all information så som informanten givit den. Orsaken till att vi valde att genomföra temaintervjuer istället för till

exempel en enkät är att en intervju ger oss en djupare förståelse i ämnet. Eftersom området som valts att fokusera på var väldigt brett, så var en temaintervju ett bättre tillvägagångssätt för datainsamling. Temaintervjufrågorna granskades och godkändes innan kontakt togs till deltagare. De finns i Bilaga 5.

4.3 Val av deltagare

Projektet ”Framtidens sjukskötare, är det du?” skedde i samarbete mellan Yrkeshögskolan Novia och sjuksköterskeföreningen i Åboland rf. I samband med informationstillfället och den första träffen gällande projektet deltog sjuksköterskeföreningens ordförande och informerade grupperna om att de gärna ställer upp som informanter, eller på annat sätt som är lämpligt under projektets gång. I detta skede diskuterades inom gruppen och med handledande lärare att det är lämpligt att ta nytta av erbjudandet och fråga ifall de är villiga att ställa upp för intervju.

Handledande läraren tog kontakt med sjuksköterskeföreningen och berättade om examensarbetets intervjuer och att gruppen önskade få frivilliga deltagare till intervjuerna. Detta eftersom Sjuksköterskeföreningen i Åboland är samarbetspartner med projektet och med tanke på forskningsetiken, samarbetet och övriga förberedelser kunde samarbetet vara lämpligt. Samt medlemmar i föreningen tillhör den fokusgruppen som vi var intresserade av. Deltagarna kontaktades per e-post och fick ett informationsbrev (bilaga 6) samt temaintervjufrågorna (bilaga 5) som innehöll kortfattad information gällande examensarbetets projekt och syfte med temaintervjun, i hurdan form (på plats, via telefon), uppskattad tidslängd, ifall temaintervjun kommer vara inspelad, kortfattat om deltagarens rättigheter, vem som kommer att intervjuas och de handledande lärarnas uppgifter. Under omständigheterna i Finland med Coronaviruset skedde intervjuerna via alternativa tekniska kommunikationsmedel enligt informanternas önskemål.

4.4 Forskningsetik

Enligt internationella etiska regler om forskning finns det tre huvudpunkter som skribenter och forskare kan följa. De tre huvudpunkterna är enligt Nyberg och Tidström (2012, ss. 50) att man bidrar till riktighet och noggrannhet. Den andra huvudpunkten är att man som skribent ska ta hänsyn till upphovsrätten. Den tredje punkten innebär att man skyddar deltagarnas rättigheter och välbefinnande.

Dessa punkter tillämpas i examensarbetet genom att hänvisa till de källor som använts, samt vid datainsamlingen granskas källorna kritiskt och noggrant. Metoden beskrivs, sökhistoriken och själva processen redovisas samt i källförteckningen finns informationen om källorna. Vid genomförande av temaintervjuerna togs hänsyn till deltagarnas rättigheter och välbefinnande, de har rätt till att vara anonyma och de är medvetna om syftet med examensarbetet och produkten. Deltagandet är frivilligt och informanterna informeras om att de har rätt att dra sig ur.

Forskningsetiska delegationen (TENK) menar att som forskare bör man följa vissa centrala utgångspunkter för en god vetenskaplig praxis. Sådana är ärlighet, allmän omsorgsfullhet och noggrannhet i forskningen och dokumentering samt presentation utav resultatet och dess bedömning. TENK fortsätter med att forskaren också alltid bör ta hänsyn till att källhänvisa på korrekt sätt och respektera andras arbeten och resultat. All planering och genomförandet bör lagras på ett sådant sätt att det sedan lätt kan användas igen. Till forskarens skyldighet hör även att skapa tillit mellan alla parter, vilket också är viktigt inom forskning. Etiska dilemman kan förekomma och de bör tas i beaktande. Som forskare bör man vara observant och objektiv, samt hålla sig till fakta även om oenigheter förekommer. (Forskningsetiska delegationen, 2019, s. 32–34; Ryen 2004, ss.154–158).

För att säkerställa deltagarnas sekretess och datasäkerheten samlas och lagras all data lösenord skyddat. Förutom det förvaras deltagarnas uppgifter skilt ifrån transkriberade dokumenten. (de Chesnay, 2014, s. 11–14). Data som införskaffats till detta examensarbete förvaras enligt direktiven och rekommendationerna som finns för forskning inom humanvetenskap. Vilket betyder att informanternas personliga information förvaras skilt från det analyserade materialet, så att anonymiteten respekteras.

4.5 Innehållsanalys av temaintervjun

När material analyseras blir det ofta fråga om olika tolkningsmöjligheter. Svaren kanske passar in i flera av de svars-kategorier man gjort upp på förhand, eller så passar de inte in i någon kategori alls. Det kan vara bra att fler än en person läser igenom både svaren och svars-kategorierna, för att få en så tillförlitlig analys som möjligt. Om man vill kategorisera kvalitativa data är det bra att ha kategorierna tillräckligt abstrakta, för att så många svar som möjligt ska passa in. Forskaren är den som tolkar innehållet i svaren och kategoriserar efter det. (Nyberg & Tidström, 2012, s. 134;135).

Tanken med en välgjord innehållsanalys är att även en annan forskare i princip skulle kunna upprepa den valda metoden. En bra och välgjord innehållsanalys kommer att ta fram de väsentliga i texten, med hjälp av till exempel en databas som räknar igenom de specifika ord, meningar och fraser som kommer upp i en text. Med att prioritera och utarbeta texten, kan man även räkna ut hur ofta de förekommer och i vilken ordning. I kvalitativa studier är man intresserad av att beskriva hur den intervjuade uppfattat frågeställningen. Man är också ofta ute efter att till exempel beskriva variationerna mellan de olika intervjuades upplevelser. Med detta menas att man söker efter olika mönster och teman. (Denscombe, 2016, s. 402, 403). Innehållsanalysen i detta examensarbete avslöjar den intervjuades värderingar och på så sätt kan deras åsikter kopplas till arbetets frågeställningar.

När intervjuerna var utförda, ansvarade varje skribent för att transkribera intervjun till ett Word-dokument. En skribent ansvarade för innehållsanalysen av temaintervjuernas råa text. Texten bearbetades och bröts ner till mindre kategorier och teman, vilket underlättade presentationen av resultaten. För att framställa kategorierna för temaintervjuernas resultat utgick vi ifrån syftet och frågeställningarna som presenterades tidigare i arbetet. Meningar, nyckelord och fraser plockades sedan ut, medan omgivande text togs även med för att sammanhanget i intervjun skulle kvarstå, vilket Denscombe (2016, s. 402, 403) och Brinkmann (2016, s. 62–63) beskriver i sina böcker om innehållsanalys och ger exempel på hur man kan gå till väga. Informationen som samlats till examensarbetet har bearbetats och anpassats till materialet och bidragit till idén om hur texten ska analyseras och redovisas i den löpande texten.

Med att exempelvis använda sig utav en databas som söker upp ord, fraser eller meningar, kan man sedan enkelt koda de meningar och fraser, så kallade enheter, som överenskommer med kategorierna. När de är kodade bör man sedan räkna förekomsten utav dessa enheter i texten. (Denscombe, 2016, ss. 402, 403, Brinkmann, 2013, s. 62–63).

Under första delen av innehållsanalysen, kan man påbörja med att hitta nyckelord. Man går sedan vidare med att analysera texten med att hitta hur konsekvent till exempel nyckelord eller mening kommer upp och går igenom deras förhållanden till andra enheter. Då går man mer grundligare igenom vad de har gemensamt, i vilket sammanhang de förekommer och förklarar med hänvisning till teori varför de förekommer som de gör i texten. (Denscombe, 2016, ss. 402, 403; Brinkmann, 2013, ss. 61-62). Eftersom examensarbetets processens tid var väldigt snäv, transkriberingen av intervjuerna skedde individuellt av personen som genomförde intervjun, samt vid transkriberingen lämnades bort beskrivning av miner,

kroppsspråket och ljudande som förekom under intervjuerna. Tre temaintervjuer skedde genom telefonsamtal med informanterna och två temaintervjuer skedde via videosamtal, alla temaintervjuer skedde via Whatsapp. Gruppen kom överens om att intervjuerna skulle gås igenom av en person som sedan ansvarade för kategoriseringen.

När intervjuerna transkriberats lönar det sig att läsa igenom texten och underkategorisera eller göra upp teman skriver Vaismoradi, Turunen och Bondas (2013, s 399–401). Med underkategorier och teman kan man hitta likheter olikheter i olika intervjuer. Det blir då lättare att granska och söka efter till exempel nyckelord och fraser som kan sedan sammanställas i resultatet. Tematisk analys handlar om sökanden och identifieringen av gemensamma likheter.

När intervjuerna sammanställts och resultatet av dem finns presenteras de på ett sådant sätt att läsaren enkelt kan följa med steg för steg hur vi har gått till väga, kategoriseringen och teman är bifogade i bilaga 7. Enligt Denscombe (2016, ss. 402, 403) egna exempel så kan man med hjälp av tabeller, figurer eller grafer få fram de resultatet våra analyser bygger på. Resultatet bör vara tydligt och tillförlitligt.

Tabellen som skapades enligt tematisk innehållsanalys (Bilaga 7), tar i korthet upp huvudkategorierna enligt de frågor som svarats på. Från de transkriberade intervjuerna, kodades de mest frekventa som uppkommit i sammanhanget av intervjuerna, per huvudkategori. Underkategorierna per huvudkategori visar vad de intervjuade hade för åsikter och svar på de frågor vi har ställt, medan citaten stöder det som vi har kodat.

Resultatet sammanfattades i löpande text och med citat av informanterna. På så sätt kan läsaren få en inblick i innehållet av intervjuerna och själv reflektera över det. Innehållet presenterades utgående från de temaområden och kategorier som vi intervjuat och sammanställt. Genom att understryka vissa ord, synonymer och fraser, fann vi likheter i intervjuerna och på så sätt kunde vi redovisa för resultaten. Citaten skrevs skilt från den löpande texten så att det enklare kan urskiljas.

5 Arbetsprocessen

Efter det klargjordes vilket projekt som gruppen skulle ta del av började själva processen med introduktion av projektet och samarbetsparter. Arbetsprocessen i detta projekt var mångsidig. Arbetet delades upp och det togs reda på information som processades och sammanställdes. Med en välgjord och realistisk tidsplanering kunde fokus läggas på att

arbetet skulle svara på frågeställningarna som gruppen utarbetat, samt det gav utrymme till att lösa hinder som förekom under examensarbetets process.

Gruppen började med att diskutera närmare gällande konceptet som vi önskade att fortsätta skriva om, efter det gjordes en arbetsfördelning och var och en ansvarade individuellt för sin uppgift. I början av examensarbetets process lades en mind mapp upp för att konkret se olika alternativ på projekt som intresserade oss. Mindmapen finns att se i Bilaga 8. Förutom de individuella uppgifterna, hade gruppen även gemensamma uppgifter.

Examensarbetets syfte arbetades vidare med och förtydligades, även frågeställningar och avgränsning. Utgående från dem fortsatte litteratursökningen och sökorden utvidgades tillsammans med sökordskombinationer för att finna relevant litteratur. Arbetet skedde både på distans och tillsammans. Gruppen deltog i språkhandledningen som anordnades i skolan och vida den fick gruppen värdefulla tips på hur arbetet skulle komma vidare och vad som borde tänkas på under examensarbetets gång. Efter språkhandledningen påbörjades ändringar i språket och informationen användes även under examensarbetets processens gång. I och med de förändrade omständigheterna med tanke på Covid-19 måste gruppen avstå från träffar och istället fokusera på att arbeta på distans.

Eftersom gruppen fokuserar på ämnet genom sjukskötaren och deras egen uppfattning, valdes att genomföra intervjuer. Under litteraturgenomgången började gruppen även arbeta på att planera hurdan typ av intervju och intervjufrågor som intervjuerna ska utgå ifrån. För att få svar på våra frågeställningar, övervägdes olika alternativ och konstaterade sedan att en temaintervju skulle genomföras. Efter fastställning av intervjumetod började gruppen utgående från litteraturöversikten och frågeställningarna att arbeta på temaintervjufrågor. Relevanta källor för intervjumetod och intervjuanalys söktes efter fastställningen av metod.

Inför mellanseminariet fokuserade gruppen på examensarbetet och bearbetning av litteratur. Vid mellanseminariet presenterades litteraturöversikten (bilaga 9) som sammanställts tillsammans. Som en del av examensarbetets process hörde det även till att studerande opponerade ett annat arbete. I samband med opponeringen fick gruppen värdefulla insikter och tips på hur arbetet kunde utvecklas vidare.

I samband med att gruppen kommit så långt med processen så tog projektansvariga läraren kontakt med Sjuksköterskeföreningen och informerade dem om kommande intervju, samt att studerande skulle ta kontakt med ordförande och skicka informationsbrevet och intervjufrågorna. Föreningen ställde upp för intervjuer och engagerade sig och tog snabbt

kontakt med läraren med information och kontaktuppgifter till de frivilliga informanterna. Vilket gjorde att innan gruppen tog kontakt med personerna som ställde upp, ändrades en del i informationsbrevet eftersom det ursprungligen hade tänkts skickas till föreningens ordförande. När gruppen arbetat ut det nya informationsbrevet och redigerat temaintervjufrågorna gjordes en pilotering av e-postmeddelande som skickades till gruppens medlemmar, för att se vilken som såg bättre ut. Gruppens medlemmar var av samma åsikt angående meddelandet och sedan skickades det även vidare till handledande lärare för bekräftelse. Sjuksköterskeföreningens ordförande fick även ta del av examensarbetet och gruppen fick sedan positiv feedback på arbetet och vad som sammanställts dithills.

Gruppen arbetade vidare med att genomföra testintervju, för att få en bra uppskattning om hur lång tid våra informanter borde reservera för intervjuerna. Samtidigt arbetade gruppen vidare med att klargöra hur analysen av temaintervjuerna skulle ske. På förhand bestämdes vilken av skribenterna som skulle intervjua vilken respondent och var och en tog individuellt kontakt med personerna för överenskommelse om tidpunkten och hur intervjun skulle ske på distans. När intervjuerna genomförts transkriberade skribenterna intervjuerna till Word-dokument, som sedan en av skribenterna ansvarade för att analysera och kategorisera. Eftersom gruppen arbetade under en stram tidsram valdes en skribent ut för att ansvara för analysen och kategorisering av de transkriberade intervjuerna. På så sätt kunde de andra fokusera på examensarbetets innehåll och artikeln.

De sista veckorna innehöll intensifierade handledningstillfällen med handledande läraren som granskade examensarbetets innehåll och gav sedan feedback om språk, källhänvisningar och övriga kommentarer angående processen och de olika delarna som examensarbetet består av. Bearbetning av den kritiska granskningen fortsatte och diskussionen, samt abstraktet påbörjades och den sista finslipningen av examensarbetet utfördes. Gruppen hade utomstående personer att läsa arbetet och de gav sedan feedback angående språket och vilka förändringar som borde göras innan inlämningen av arbetet.

Examensarbetets innehåll är sammanställt som material till en artikel som dels påbörjades under examensarbetets process. Artikelns struktur lades upp i ett Word-dokument med en grovskiss av innehållets rubriker och artikeln utarbetades enligt Vård i Fokus-skrivanvisningarna. Förutom skrivanvisningarna användes litteraturen *How to write a scientific paper* av Robert A. Day och Barbara Gastel, samt av *How to write a paper* av George M. Hall. Dessa för att bygga upp innehållet i artikeln och samtidigt kritiskt granska examensarbetet och välja ut det väsentliga att redovisa i artikeln.

6 Resultat från temaintervjuerna

Fem sjukskötare ställde upp som informanter för temaintervjuerna. Informanterna hade varierande bakgrund, kön och ålder. De hade på så sätt olika utbildning i bakgrunden, med tanke på utbildningsåret, det vill säga den äldre utbildningen var sjukskötaren specialiserade sig inom ett visst område, samt sedan vidare utbildning. Informanterna hade arbetserfarenhet inom social- och hälsovården från studietiden samt även innan sjukskötarstudierna, vilket bestod av bland annat hemvård, hemsjukvård, bäddavdelningar och olika typer av serviceboenden. Arbetserfarenheten informanterna hade var över fem år, så de hade på så sätt mera arbetserfarenhet och ett bredare perspektiv att utgå ifrån, jämfört med en ny utexaminerad sjukskötare.

6.1 Trivsel inom yrket

Det framkommer i intervjuerna att de flesta trivs med sitt yrke och sin arbetsplats. Informanterna har olika typer av arbete, allt från direkt patientkontakt till indirekt kontakt. Arbetet har sina fördelar och till en viss mån, nackdelar. Beroende på arbetsplatsen är arbetstiden varierande, detta kan ses som både för- och nackdelar. Under intervjun frågades informanterna om hur de trivs på sitt arbete och de ombads även att motivera sina svar. Några citat av informanterna:

”Jag trivs nog väldigt bra med mitt arbete. Man kan utveckla sig själv hela tiden”

”Alltså själva arbetet är nog riktigt trevligt och jag trivs nog jättebra.”

”Jag har trivts bra! Jag tycker om när det är ett mångsidigt arbete. Mycket varierande, och jag tycker om att få fatta mina egna beslut”

De flesta av informanterna framhäver att hurdan förman man har på arbetsplatsen inverkar på arbetstrivselsen, också kollegerna har en stor betydelse. Faktorer som inverkar på arbetstrivselsen kan även ses som faktorer som är positiva med sjuksköterycket, vilket en del av sjuksköterna även poängterar under intervjuernas gång.

” Man lär sig nog hela tiden när man sen börjar arbeta, men man måste vara villig till att lära sig och ha en inre driv på ett sätt. Sedan måste man nog vara empatiskt och kunna vara med människor.”

”Jag skulle säga att det positiva är, det här kanske låter lite kliché, men att dagarna inte är lika, och mycket variation.”

”Jag trivs med mitt jobb och jag ångrar ingenting. Jag är stolt över det här yrket. Jag har haft en bra utbildning som grund för det här.”

Även om man reflekterar över vad som skrivs i media och det negativa som framkommer så ser inte informanterna de negativa sidorna av yrket och branschen, utan de ser de negativa sakerna som positivt.

6.2 Egenskaper hos en sjukskötare

Informanterna frågades om vilka egenskaper de tycker att en sjukskötare skall ha. En faktor som framkommer starkt hos alla är att en sjukskötare ska vara flexibel. Man ska även vara social och tycka om att arbeta med människor. Inom vårddyrket har man hand om människor, vilket betyder att social kompetens är viktig för sjukskötaren. Informanterna framhäver även att en sjukskötare måste vara nyfiken, genom att vara nyfiken är man villig att lära sig. Att lära sig nytt nämns även i sjukskötarens etiska riktlinjer (1996) och sjukskötaren skall ansvara för sin och sina kollegers ständiga utveckling.

”Men jag tycker det är bra att vara flexibel som sjukskötare, och villig till att lära sig något nytt. Som sjukskötare vore det också bra att våga fatta egna beslut och stå för det!”

”Att ha empati, vara medmänsklig är nog något som är viktigt. Viljan till arbetet, vara intresserad till det vad man gör”

”Intresserad att jobba med människor, man måste kunna bemöta människor i olika situationer, är det en åldring, ett barn, utvecklingsstörd. Sedan måste man vara villig att lära sig nytt, eftersom sjukvården utvecklas hela tiden så måste man hålla sig uppdaterad.”

Gemensamt som framkommer från intervjuerna är vilka egenskaper individen ska ha. Man måste kunna arbeta med människor med olika bakgrund och under olika förhållanden. Samtidigt som det framkommer att en viktig egenskap som sjukskötaren borde ha är att kunna anpassa sig efter situationen som de befinner sig i, samt att ha ett inre driv som gör en villig och ivrig till att ständigt lära sig nya saker.

6.3 Yrkets och arbetets positiva sidor

Sjukskötarens arbete är socialt, det kräver både kunskapen att arbeta självständigt och kunskapen att arbeta i team. När man arbetar som sjukskötare får man träffa många olika människor med olika bakgrund. Arbetet är krävande, men det upplever informanterna vara

en positiv sak med yrket. I och med att det är krävande måste man ständigt utveckla sig själv och lära sig nya saker. En annan intressant faktor som sjukskötaren lyfte fram var att det även finns olika små saker som gör arbetet positivt, samt att man kan se resultaten av sitt arbete. En faktor som en del individer kan uppleva som tungt, eller negativt inom vårdarbete är de olika känslorna som förekommer. Man upplever både glädje och sorg. Det att man har en möjlighet att uppleva detta tillsammans med sina patienter har även sin fördel. Det är faktorer som ständigt utvecklar sjukskötaren även som person.

”Kollegerna är nog det bästa, olika ställen finns det att arbeta och det är nog också en positiv sak, olika saker små saker i arbetet är också positivt, man lär sig nya saker hela tiden och arbetet är självständigt.”

”Men det positiva är nog själva jobbet i sig. Det är tacksamt och utmanande. Man lär sig hela tiden och när man byter sen arbete så märker man att allting vad man lärt sig under studietiden och arbetstiden är till stor nytta. Man utvecklas hela tiden som person också.”

All den erfarenhet som sjukskötaren får under sin studietid och arbetskarriär är till stor nytta i framtiden. Arbetskarriären är inte nödvändigtvis en dans på rosor från början till slut, utan den kan upplevas som en berg-o-dalbana, som slutligen ändå, trots negativa och tråkiga upplevelser, upplevs av sjukskötaren som roligt, tacksamt och positivt.

”Jobb och arbete finns, och behovet för sjukskötare kommer alltid finnas. Yrket är mycket meningsfullt. Roligt... Ja, om man har intresse, så finns det mycket positivt.”

I figur 1 Finns faktorer som kan beskriva sjukskötarens yrke ur ett positivt och realistiskt perspektiv. Figuren är sammanställd baserat på analysen av temaintervjuerna som utförts med sjukskötare.

Figur 1 Begrepp att beskriva sjukskötaryrket positivt & realistiskt

6.4 Sjukskötaren i media och påverkan av media

Informanterna frågade om deras åsikt om sjukskötaren i media, specifikt hurdan bild man får av yrket från media, samt ifall median har påverkat deras arbete på något sätt. De upplevde att median inte direkt påverkat deras arbete. De sjukskötare som arbetat länge inom branschen började sin karriär innan sociala media, vilket gjort att det inte riktigt påverkat dem. Enstaka faktorer har påverkat en del, men mera på en personlig nivå, inte som yrkesperson.

”Jag skulle säga att det är nu en tudelad bild. Just nu mycket positiv och vi blir uppmärksammade och uppskattade. I jämförelse med förra året, då var det helt annan bild om sjukskötaren! Det tog mycket upp om vårdfel och allt det dåliga, som stress och personalbrist”

”Det är nog trevligt att man får uppskattning, men det väcker nog blandade känslor, åt mig i alla fall. Jag är stolt sjukskötare, men att skryta är nog väldigt svårt”

”Två delad, negativt och positivt. De skrivs ju ganska mycket negativt om arbetsförhållanden, lönerna och annat. De är ju sådant som kanske gör att folk inte sen ids söka sig till utbildningar.”

Informanterna upplever bilden man får av median som tudelad. Det framkommer både positivt och negativt, samt det varierar i perioder vad som skrivs. För tillfället när Covid-19 belastar samhället så lyfts det positiva upp, samhället visar tacksamhet för vårdpersonalen. Men ser man tillbaka på tidigare år så har det förekommit mera negativt om sjukskötare.

6.5 Betydelsen av att vara sjukskötare

För att få en helhet av litteraturöversikten och av intervjuerna frågades sjukskötaren om vad det betyder för dem att vara sjukskötare. Svaren på frågorna var varierande, men man kunde se ett samband i dessa svar. Överlag upplevde sjukskötaren att de var stolta över sitt yrke.

”Trevligt yrke, det har många goda sidor. Jag valde yrket för att det lockade mig. Att få jobba som sjukskötare och hjälpa människor, redan det att arbeta med människor så är nog mycket trevligt.”

”Som sjukskötare har jag lärt mig mycket, det har nog format mig sedan jag började jobba, både som yrkesperson och som privatperson.”

Att svara på frågan vad det betyder för en att vara sjukskötare var inte på så sätt en enkel fråga att svara på. Svaren blir ofta långa, eftersom det förekom flera faktorer som inverkar på hur de kände.

”Oj den frågan var nog lite svår. Eller ja, inte svår, men den har inte ett lätt svar! Jag tycker om yrket och jag känner verkligen att jag är en stolt sjukskötare. Det här går lite in på andra frågor nu, men jag tycker nog om den yrkesstoltheten och kollegialiteten som sjukskötaren har, när man aldrig beskyller varandra, utan man ska lyfta upp varandra och alla ska sköta sitt.”

”Jag kommer nog säkert att utbilda mig vidare, men stolt sjukskötare är jag nog och kommer alltid att vara, oberoende vad jag bygger på till.”

”Jag är mycket stolt och tacksam. Jag tycker om variation och att ta mina egna beslut.”

”Som sjukskötare känner jag mig som en viktig roll i patientens liv. Det är tacksamt att se processen, alltså se hur ens vård fungerar. Det känns rätt.”

”Det är en del av min identitet. Jag är stolt i min identitet som sjukskötare. Jag har svårt att tänka mig att jobba med någonting annat. Det här är det som jag vet och det som jag kan.”

Yrkesstoltheten är en faktor som förekom hos informanterna och de kände att de har det rätta yrket för dem. Att vara sjukskötare är en del av dem.

6.6 Attraktivt sjukskötaryrke

Informanterna blev frågade om vad de tycker att borde göras för att göra sjukskötaryrket mer attraktivt för allmänheten och eventuellt locka flera sjukskötare till branschen. De var alla av åsikten att det behövs högre löner och förbättrade arbetsförhållanden. De är ändå faktorer som sjukskötaren själv har svårt att genomföra. Som följd fråga, frågades vad de tror att sjukskötaren själv skulle kunna göra för att göra yrket mera attraktivt. De flesta trodde att om sjukskötare blir mera synliga på sociala medier, till exempel Instagram och Facebook, och man låter allmänheten följa med sjukskötarens arbete och vardag kan det väcka intresse hos flera. Informanterna poängterar även hur viktigt det är att man även beskriver yrket ur ett realistiskt perspektiv, det vill säga att inte enbart lyfta fram att allting är bra och roligt, utan även lyfter upp faktorer som andra kan se som negativa.

”Alltså jag tror nog att sjukskötaren, vi alla skulle kunna bidra till det. Om sjukskötare skulle börja vara mera utåtgående, använda sig av ex. Instagram och Facebook och där som låta folk få följa med i vardagen och man skulle beskriva yrkets positiva sidor så skulle det nog kunna gynna yrket.”

”Marknadsföring, ja, med kampanjer som vi har i år som till exempel media, den skulle kunna ta mera upp de positiva sidorna. Det finns så mycket bra och positiv som fungerar inom vårt yrke.”

”Man kan prova på olika saker och arbetsplatsen kan skola till olika saker och man slipper och rotera till olika platser och man lär sig olika saker. Det skulle säkert vara en sak som gör det mera attraktivt. Att man inte bara ser det tunga jobbet det finns faktiskt fördelar med det också.”

”Det måste göras mera reklam och jag tycker det kunde komma från fackförbundet TEHY och Sjuksköterskeföreningen i Finland. Skolorna kunde själva göra reklam och gå ut till gymnasier och högstadier.”

En sjukskötare nämnde även att fackförbunden, föreningar och skolorna borde marknadsföra yrket till skolor. Som exempel berättade hon om att läraren kunde besöka skolor och beskriva studierna och yrket för eleverna och på så sätt locka flera sökande till utbildningen.

6.7 Framtiden för sjukskötare

Som tidigare konstaterat i litteraturgenomsikten är det svårt att förutspå sjuksköтарыrkets framtid. Man kan endast spekulera och gissa hurdan framtiden är baserat på sjuksköтарыrkets historia och nutid. Denna punkt var klart besvärlig att diskutera, men sjukskötarna hade ändå en del förhoppningar och idéer om sjuksköтарыrkets framtid.

”Jobb kommer det alltid att finnas, sen så hoppas jag och tror jag på förbättrade arbetsförhållande.”

”Jag vet inte hur mycket som kommer att ändras, men det finns alltid behov för en sjukskötare! Arbetet kanske blir mer krävande och det blir nog mera ansvar än vad det är nu, så kommer nog framtiden att se ut. Jag hoppas att ”bara sjukskötare” faller bort med tiden!”

En gemensam tanke hos sjukskötarna var angående sjukskötarutbildningen och dess utveckling. Sjukskötarutbildningen borde utvecklas, satsa på mera medicinska ämnen och kompetenser. Sedan diskuterades även inriktningar hos sjukskötaren och att specialisering borde införas igen i utbildningen.

”Att man utbildar mera på mastersnivå och att man som sjukskötare kan konstant sedan utveckla sig. I Finland har vi ju redan att sjukskötaren får föreskriva mediciner, det tror jag kommer att utvecklas mera.”

Majoriteten trodde på att mera förändringar och bredare arbetsbeskrivning kommer att sker i Finland. En informant poängterar även dokumentationens värde, hur det kommer bli allt viktigare eftersom patientjournaler finns att läsa elektroniskt, samt patienterna läser på om sina diagnoser och eventuellt själv diagnostiserar sig via internet.

7 Kritisk granskning

Det framkommer i litteratur gällande kvalitativ forskning att det förekommer en viss del personer som anser att kvalitativ forskning inte är vetenskaplig, det av orsaken att man inte mäter numror eller uppvisar statistik för att redovisa resultaten av forskningen. Kvalitativ forskning är relevant för yrkesutövande individer, som exempel, sjukskötare för de kan ha en större nytta av att läsa narrativa forskningar som ger mera konkreta resultat som kan ge dem motivation till att reflektera över sina egna kompetenser och förhållningssätt inom yrkesutövningen. Orsaken bakom åsikter om kvalitativ forskning och att det inte är vetenskaplig är att den humana faktorn existerar och har en betungande påverkan. (Brinkmann, 2013, s. 141, 143).

Begreppet validitet beskriver ifall det valda sättet att mäta eller analysera resultaten är det rätta för det som man ämnar mäta i en forskning. Det kan även poängteras att en kvalitativ intervju kan sträva till att ha en hög reliabilitet, även kallat tillförlitlighet, om respondenten anser att det är nödvändigt. Reliabilitet betyder är att olika forskare ska kunna få fram samma, eller likande resultat om de använder sig av samma tillvägagångssätt eller metoder, vilket är möjligt inom kvalitativ forskning. När en forskare använder sig av intervjuer och kvalitativ forskning är det viktigt för personen att beskriva bakgrunden till forskningen och motivera valen som gjorts för att öka validiteten, samt att respondenten även beskriver att det som studerats är giltigt och relevant. (Brinkmann, 2013, s. 143, 144, 146; Bryman, 2001, s. 43; Henricson, 2017, s. 133–135; Olsson & Sörensen, 2011, s. 123–124)

Gruppen har strävat till att tillförlitligheten i detta examensarbete skulle vara hög. Givetvis förekommer den humana faktorn som inverkar. Skribenterna är oerfarna forskare och har endast lite erfarenhet av intervjuer från tidigare examinationsformer. Efter diskussion och valet av ämnet, lästes olika böcker angående forskningsmetodik och genom detta gjordes sedan valet om examensarbetet och artikeln som examensarbetet tänktes vara förarbete till, samt metoden tillämpades enligt arbetet. Eftersom reliabiliteten och validiteten inte är lika enkel att redovisa för inom kvalitativ forskning valde gruppen att noggrant redovisa och beskriva hela examensarbetets process. Gruppen valde även att redovisa resultaten från temaintervjuerna med citat av informanterna så att läsaren ska få en bättre helhetsbild av innehållet.

7.1 Sammanfattning och granskning av temaintervjuer

Man kan dra slutsatsen baserat på temaintervjuernas innehåll att dessa sjukskötare har en stark yrkesidentitet och yrkesstolthet. De faktorerna är bärande för sjukskötaren och har inverkan på arbetstrivseln. En positiv attityd av sjukskötaren kunde bidra till att ge allmänheten en positiv bild av sjukskötaryrket, samt det att sjukskötaren skulle vara mera öppna och utåtgående och själva marknadsföra yrket. Kollegialiteten bland sjukskötare och vårdpersonal är viktig för att uppmuntra varandra och bygga upp känslan av empowerment hos individerna.

Att sjukskötaren har en känsla av empowerment är en inbyggd egenskap. Sjukskötaren använder sig av detta i arbetet med patienter och med sina kollegor. Det är frågan om teamarbete, även då arbetet i sig är självständigt. Oberoende vilken arbetsplats och vilka arbetsuppgifter så behöver yrkespersonerna uppmuntran och positivitet. Med hjälp av det

finner personen ork att fortsätta, även om situationen tillfälligt känns tung så är det enklare att trots allt se det positiva i sitt arbete.

7.2 Temaintervjuernas resultat i relation till litteraturoversikten

I flera av svaren från temaintervjuerna kan man se ett samband med forskningarna som har gjorts och vad vi har presenterat i arbetet hittills. Att de erfarna sjukskötarna tar hand om de nyutexaminerade och hjälper dem med att få en stark yrkesidentitet och yrkesstolthet kan ha en gynnsam inverkan på ifall den ny utexaminerade sjukskötaren stannar kvar i branschen och sedan i sin tur bidrar till att ge en positiv bild av sjuksköterycket. Informanterna var överens om det att arbetsförhållanden och löner borde förbättras, vilket även konstateras i flera forskningarna som gjorts: att det är på organisationsnivå förändringar borde ske för att förbättra arbetsförhållanden och arbetstrivseln hos sjukskötare och övrig vårdpersonal. Även Zamanzadeh et al. (2018) beskriver i sin forskning viktiga faktorer som påverkar sjukskötarens arbetstrivsel och förmågan till att göra ett grundligt och empatiskt arbete. Det behövs speciella drag hos sjukskötaren, det är frågan om personliga egenskaper. Liknande faktorer framkommer under temaintervjuerna när informanterna reflekterar över egenskaper hos sjukskötaren.

Informanterna nämner vid flera tillfällen ordet ”positiv” vid frågor angående trivsel i arbetet och vad det betyder för dem att vara sjukskötare. I samband med reflektion över temaintervjuernas resultat och litteraturoversikten uppkom det en ny frågeställning, kunde sjukskötaren förändra bilden av sitt yrke genom att vara positivt inställd och visa det utåt? Dels kan man relatera till det utgående från de vetenskapliga artiklarna som vi presenterat i arbetet, samt även från blogginlägg som vi relaterat till under arbetets gång.

Utbildningen till sjukskötare är väldigt omfattande och under studietiden erhåller studerande flera kompetenser. Kompetenserna i sig är en faktor som sjukskötarna borde känna sig stolta över. Vägen till examen är lång och har ett stort innehåll. Som ny utexaminerad sjukskötare borde man få stöd och uppmuntran av erfarna kollegor så att man kan bygga upp sin yrkesidentitet och få en känsla av empowerment. Alla sjukskötare, oberoende arbetserfarenheten och inom vilket område de arbetar borde känna sig stolta över sitt yrke, genom det kan de även ge den positiva bilden utåt.

Genom att alla på arbetsplatsen tar sitt eget ansvar och är kollegiala kan man påverka samhörigheten och undvika negativ upplevelse. Med att själv ha en positiv inställning och

sprida positiva tankar kan man påverka personer i sin omgivning. Mår arbetstagarna bra är de mer effektiva i sitt arbete och på så sätt kan de sprida de positiva tankarna vidare. Som sjukskötare, eller sjukskötarstuderande kan man konstatera att man tillhör en väldigt viktig och uppskattad yrkesgrupp. Speciellt vid dessa tider då epidemier sprids i snabb takt och länder vidtar drastiska åtgärder för att förhindra allvarliga konsekvenser så uppskattar allmänheten dessa yrken. Genom att hålla sig positiv, ha en stark yrkesidentitet och sträva till att hålla fast vid sina värderingar som man har får man mera kraft att sträva framåt. Med att reflektera över sig själv och ständigt utvecklas kan man bidra till att förbättra omständigheterna som man arbetar under och på så sätt underlätta vardagen för sig själv och för sina kollegor. En del av förändringarna som sjukskötaren förväntar sig och hoppas på att komma att ske, kan börja från individen själv. Genom en positiv attityd och öppenhet kan atmosfären på arbetsplatsen förändras och sjukskötaren kan ge en positiv bild av sitt yrke till sin omgivning.

8 Diskussion

Inför examensarbetet lästes litteratur om hur man skriver vetenskapliga uppsatser och artiklar. Baserat på R. Days och B. Gastels bok: *How to write a scientific paper*, G. Halls, *How to write a paper* och Yrkeshögskolan Novias skrivnanvisningar planerades uppbyggnaden och innehållet i arbetet. Utgående från dem byggdes strukturen upp som planerades tillsammans i gruppen och därefter började litteratursökningen och genomgången. Under examensarbetets process granskades bedömningskriterierna för funktionellt examensarbete regelbundet och an efter granskades arbetet.

Målet med examensarbetet är att studerande systematiskt ska utveckla sitt yrkesområde och på ett vetenskapligt sätt utföra, presentera, diskutera och granska utvecklingsprojekt i mångprofessionella team. Det har vi gjort genom att vi använt oss av kunskapen och kompetenserna som vi har fått från tidigare kurser inom utbildningen, litteratursökningen och redovisningen, samt utfört intervjuer, analyserat och redovisat resultaten.

Under examensarbetets process har vi reviderat och omformulerat arbetet. Flera versioner har skrivits och samtidigt som litteratursökningen och bearbetningen har skett har vi gjort ändringar i själva arbetet. Innehållet har dels ändrat, lika väl som rubrikerna och uppsättningen av arbetet. Själva metoden som använts för detta examensarbete har ändrats längs med arbetets gång, från början tänkte vi använda oss av tjänstedesign metoden, men an efter vi arbetade vidare på arbetet kunde vi konstatera tillsammans med handledande

lärare att vi använder oss hellre av en anpassad metod. Eftersom examensarbetet kan ses som en process, har vi längs denna process även sett över innehållet i arbetet och där efter gjort ändringsarbeten, tillagt och tagit bort källor. En del av källorna upplevde vi som relevanta i början av arbetet, men ju längre processen framskred kunde vi sedan konstatera att en del av de källorna inte mera var relevanta för arbetet. Därav gjorde vi även ändringar i innehållet, för att få en bättre helhet och att den röda tråden kunde ses genom hela arbetet.

Arbetet har skett till största delen på distans eftersom vi bor på olika orter, samt vi arbetar i skiftet. Förutom det har två studerande andra kurser vid sidan om examensarbetet. Vi har träffats regelbundet och gått igenom hur vi skall gå vidare med arbetet och delat upp ansvarsområden. Förutom de träffar vi haft så har vi arbetat genom Whatsapp och via Microsoft teams. Vi skapade ett team som vi koncentrerade alla dokument som tillhör examensarbetet och där delade vi även med oss av artiklar och övrigt material med varandra, så att alla kunde ta del av vad vi sökt för litteratur. Träffar och fysisk samvaro var inte möjlig under sista delen av examensarbetets process eftersom det nya coronaviruset började spridas i Finland och Nylands gränser stängdes ner under en period

Under mellanseminariet fick vi feedback om andelen negativt som framkommer via media. I samband med det även ifrågasatte opponenter dels litteraturen som vi sammanslagit och de föreslog att vi skulle fokusera på mera positiva faktorer. Dels kunde vi hålla med om att det förekommer mycket negativt om sjuksköteryrket och omständigheterna som sjukskötaren arbetar under, men vi har ändå valt att lyfta fram detta, eftersom syftet med vårt examensarbete är hur vi kan beskriva sjuksköteryrket ur ett positivt och realistiskt perspektiv. För att även framhäva hur det är i dagsläget måste vi lyfta fram det negativa, eftersom en del av det negativa kan även framhävas och ses ur ett positivt perspektiv. För att inte glömma det realistiska perspektivet av sjuksköteryrket, som kräver att alla aspekter, även de negativa framhävs. I samband med datainsamlingen och litteratursökningen konstaterade vi att det inte förekommer så mycket positiv forskning om sjuksköteryrket, vilket samtidigt gav oss motivation att fortsätta vidare med vårt examensarbete och hitta eventuella lösningar till att få fram mera positivt om sjuksköteryrket.

Vi tycker att det har varit intressant och givande att ta reda på fakta och åsikter om det yrke vi nu studerar till. Det är många fler positiva sidor med arbetet än vi ens själva hade tänkt på när vi valde att börja studera. Med en avlagd sjukskötarexamen kan man arbeta på ett flertal olika arbetsplatser. Man arbetar ofta i team, med människor och för att hjälpa människor. Arbetet är meningsfullt och givande. Ett mera omväxlande arbete är svårt att hitta. Dessutom

kommer det alltid att finnas arbete för en sjukskötare. Det var intressant att intervjua de yrkesverksamma sjukskötarna, och få höra deras åsikter om vårdarbetet.

De som själva har arbetat länge inom branschen är de bästa specialisterna att uttala sig om arbetets för- och nackdelar. De hade alla mycket att berätta. Det var övervägande positiva erfarenheter de hade att berätta om och de var mycket nöjda med och stolta över sitt yrke. Om vi skulle göra en fortsättning på vår studie skulle det vara intressant att intervjua flera sjukskötare, med olika arbetsbakgrund. Det skulle också vara roligt att nå de ungdomar som funderar på vad de ska börja studera efter grundskolan. Med mera positiv och realistisk information om sjukskötaryrket tror vi att många fler skulle bli intresserade av en karriär inom vården.

Rytkönen som är ordförande för fackförbundet Tehy, skriver ett inlägg i bloggen den 16.3.2020 (2020 a) om att vi tillsammans kommer att klara det här. Sjukskötare och vårdpersonal gör det som de är skolade till, de tar hand om finska befolkningens hälsa och välfärd. Finland har utlyst undantagstillstånd i landet för att hindra smittspridning och skydda befolkningen. Även då allting stängs ner, är sjukskötaren där och fortsätter sitt arbete, även då Finland stannar upp och vidtar allvarliga åtgärder, så fortsätter sjukskötaren och vårdpersonal att göra sitt arbete, vilket har en otroligt stor betydelse för befolkningen. Rytkönen skriver *"Te elätte ja suojelette elämää. Ja vain siten elämä jatkuu"*, vilket kan översättas till: Ni lever och beskyddar livet. Och bara då kan livet fortsätta.

Rytkönen skriver omfattande i sitt blogginlägg som är riktat till kollegor om hur värdefullt deras arbete är och hur värdefulla varenda en vårdare är i dessa tider. Hennes inlägg beskriver vad beredskaps lagen innebär och hur den påverkar arbetaren inom vårdbranschen, hon påpekar emellertid att det inte får orsaka fara för arbetaren eller patienterna. Tehy har som uppgift att säkerställa vårdpersonalen som nu är på frontlinjen och även ge dem sinnesro för att de ska kunna arbeta vidare. Hon beskriver hur situationer kommer att påverka vårdpersonalen och hur allt detta, kommer att framkomma i historien. Med passion och omtänksamhet lyfter hon upp hur värdefulla alla personer är, hon vädjar till anhöriga, omgivning att hjälpa en vårdare, så att vårdaren kan hjälpa andra. (Rytkönen, 2020 a)

Efter att vi läst Rytkönens inlägg och andra artiklar, statusuppdateringar på sociala medier, kan man klart se kollegialiteten bland sjukskötare. När befolkningen och samhället stöter på en stor kris, lägger man sitt missnöje åt sidan och verkligen fokuserar på vad som är viktigt. Man sköter sina uppgifter och strävar till att göra vardagen bättre för alla. Även allt detta, efter allt negativt som framkommit från media, så finns yrkesstoltheten hos sjukskötaren och

övrig vårdpersonal, även en högre växel läggs i och alla strävar mot samma mål. Allmänheten uppskattar vårdarbetaren och anser att förändringar ska ske, de uppskattar all insats som vårdarbetaren ger till att ta vara på befolkningens hälsa och välfärd. När vi reflekterar över hennes inlägg så understöds de av de vetenskapliga artiklarna som vi använt som grund för arbetet. Det är inte på organisationsnivå som uppmuntran och den positiva attityden, vad vi vet, förändras för tillfället, utan fackförbunden och föreningar har påbörjat arbetet att lyfta uppsjukskötaren och visa uppskattning, därefter även allmänheten. Ämnet vi har valt är ett omfattande ämne som inte har en specifik och enkel lösning, utan det krävs att hela arbetssamfundet arbetar tillsammans och strävar till att vända det negativa till positivt.

Examensarbetet har främjat våra kompetenser som sjukskötare, speciellt inom forskningsmetodik, på så sätt att vi tillämpat de kompetenser vi hade och grundligare genomfört litteraturoversikten och kritiskt granskat allt innehåll för att kunna använda oss av material som är relevant för arbetet. Förutom det har processen gynnat våra etiska kompetenser, gällande forskning, samt sjuksköterycket. Genom att vi utvecklat våra kompetenser inom dessa områden och genom att utveckla denna produkt hoppas vi att vi kan bidra till att ge en mera positiv och realistisk bild av sjuksköterycket. Samt att bidra till att väcka en tankeprocess hos sjukskötare som läser vår artikel när den är färdig och även de bidrar till att göra sjuksköterycket mera attraktivt för allmänheten. Vi upplever även att processen har främjat vår personliga och professionella utveckling, med resultaten av temaintervjuerna kan vi arbeta med oss själva och även vi i vår tur fortsätta att bidra med att ge en mera positiv och realistisk bild av sjuksköterycket.

Källförteckning

- Ammattibarometri. (September 2019). *Työllistymisen näkymät eri ammateissa, Sairaanhoitajia ja terveydenhoitajia*. Hämtat från Ammattibarometri: <https://www.ammattibarometri.fi/kartta2.asp?vuosi=19i&ammattikoodi=3221&kieli=fi>
- André, B., Endre, S., Rannestad, T., & Ringdal, G. I. (2014). The impact of work culture on quality of care in nursing homes- a review study. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, 28, 449-457.
- Arrowsmith, V., Lau-Walker, M., Norman, I., & Maben, J. (2016). Nurses' perception if work role transitions: a mixed methods systematic review of the literature. *Journal of advanced nursing*, 72(8), 1735-1750. doi:10.1111/jan.12912
- bab.la. (u.d.). *bab.la svensk-engelsk lexikon*. Hämtat från bab.la: <https://sv.bab.la/lexikon/engelsk-svensk/empowerment> den 15 April 2020
- Björklund, M., & Paulsson, U. (2012). *Seminarieboken*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Branden, P. S. (2020). Reenergizing Nurses for Global Health Care. *Nursing economics*, 46-50.
- Brinkmann, S. (2013). *Qualitative interviewing- Understanding qualitative research*. New York: Oxford university press.
- Bryman, A. (2001). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber ekonomi.
- Cambridge University press. (2020). *Dictionary*. Hämtat från Cambridge dictionary: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/empowerment> den 15 April 2020
- Dalen, M. (2011). *Intervju som metod* (2 uppl.). Malm: Gleerups Utbildning AB.
- Day, R. A., & Gastel, B. (2006). *How to write and publish a scientific paper* (6 uppl.). Cambridge: Cambridge university press. Hämtat 2020
- de Chesnay, M. (Red.). (2014). *Nursing research using data analysis, Qualitative designs and methods in nursing*. New York: Springer publishing company.
- Denscombe, M. (2016). *Forskningshandboken, För småsakliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna* (4 uppl.). Lund: Studentlitteratur.
- Ekholm, M., & Fransson, A. (2008). *Praktisk intervjuteknik*. Stockholm: Nordsteds förlag.
- Eriksson, E., Korhonen, T., Merasto, M., & Moisio, E.-L. (2015). *Sairaanhoitajan ammatillinen osaaminen – Sairaanhoitajakoulutuksen tulevaisuus -hanke*. Borgå, Finland: Ammattikorkeakoulujen terveystieteiden verkosto, Suomen sairaanhoitajaliitto ry & författaren. Hämtat från <https://www.epressi.com/media/userfiles/15014/1442254031/loppuraportti-sairaanhoitajan-ammattillinen-osaaminen.pdf>
- Finlands sjuksköterskeförbund rf. (den 28 September 1996). *Etiska riktlinjer för sjukskötare*. Hämtat från Sairaanhoitajat: <https://sairaanhoitajat.fi/wp->

content/uploads/2020/01/Etiska-riktlinjer-f%C3%B6r-sjuksk%C3%B6tare.pdf den 15 Februari 2020

Fioca: Koulutukset. (2020). Hämtat från Fioca b: <https://fioca.fi/koulutukset/>

Fioca: Meistä. (2020). Hämtat från Fioca b: <https://fioca.fi/meista/>

Forskningsetiska delegationen. (den 14 November 2012). *God vetenskaplig praxis.* Hämtat från Tenk.fi: https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf

Forskningsetiska delegationen. (2019). *Etiska principer för humanforskning och etikprövning inom humanvetenskaperna i Finland.* Hämtat från Forskningsetiska delegationen: https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/Ihmistieteiden_eettisen_ennakkoarvioinnin_ohje_2019.pdf den 10 April 2020

Hahtela, N. (Mars 2020). Problemet är inte sjukskötarens yrke utan arbetsförhållandena. *Sairaanhoitaja*, s. 25.

Hakala, J. T. (2004). *Opinnäytetyöopas ammattikorkeakouluille.* Helsinki: Gaudeamus.

Hall, G. M. (Red.). (2008). *How to write a paper* (4:de uppl.). London: Blackwell publishing.

Heldal, F., Kongsvik, T., & Håland, E. (2019). Advancing the status of nursing: reconstructing professional nursing identity through patient safety work. *BMC Health Service Research*, 1-12.

Henricson, M. (Red.). (2017). *Vetenskaplig teori och metod, Från idé till examination inom omvårdnad* (2:3 uppl.). Lund: Studentlitteratur. Hämtat den 19 April 2020

Holmberg, J. (den 15 December 2019 a). *Haluaisin raportoida positiiviset poikkeamat hoitotyössä.* Hämtat från Tehylehti: <https://www.tehylehti.fi/fi/blogit/mainio/haluaisin-raportoida-positiiviset-poikkeamat-hoitotyossa>

Holmberg, J. (den 19 April 2019 b). *Onko reilu työnjako hoitotyössä mahdollista?* Hämtat från Tehy Lehti: <https://www.tehylehti.fi/fi/blogit/mainio/onko-reilu-tyonjako-hoitotyossa-mahdollista>

Holmberg, J. (den 1 December 2019 c). *Hoitotyö viettelee tekijänsä.* Hämtat från Tehy lehti: <https://www.tehylehti.fi/fi/blogit/mainio/hoitotyö-viettelee-tekijansa>

Institutet för hälsa och välfärd. (den 10 Juli 2019). *Statistikuppgifter om finländarnas välfärd och hälsa.* Hämtat från Sotkanet.fi: <https://sotkanet.fi/sotkanet/sv/taulukko/?indicator=szZMLbbWNauMdwca®ion=s07MBAA=&year=sy6rsjbS0zUEAA==&gender=t&abs=f&color=f&buildVersion=3.0-SNAPSHOT&buildTimestamp=201911131146>

Kettunen, J., Kärki, A., Näreaho, S., & Päällysaho, S. (den 12 September 2019). *Etiska rekommendationer för examensarbeten på yrkeshögskolor.* Hämtat från arene.fi: <http://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2020/ETISKA%20REKOMMENDATIONER%20FÖR>

%20EXAMENSARBETEN%20PÅ%20YRKESHÖGSKOLOR_2020.pdf?t=1578480382

- Kojo, J.-J. (den 21 September 2019). *Hoitajan työn hyvät puolet*. Hämtat från Tehylehti: <https://www.tehylehti.fi/fi/blogit/hybridihoitaja/381-hoitajan-tyon-hyvat-puolet>
- Kojo, J.-J. (den 3 Januari 2020). *Tämän päivän hoitaja*. Hämtat från Tehylehti: <https://www.tehylehti.fi/fi/blogit/hybridihoitaja/387-taman-paivan-hoitaja>
- KT. (den 16 Mars 2020 a). *Kommunarbetsgivarna*. Hämtat från Löneskillnader mellan privata och kommunala sektorn utredda: <https://www.kt.fi/sv/nyheter-och-pessmeddelanden/2020/loneskillnader-mellan-privata-och-kommunala-sektorn-utredda>
- KT. (den 16 Mars 2020 b). *Lönestatistik*. Hämtat från KT- Kommunarbetsgivarna: <https://www.kt.fi/sv/statistik-och-publikationer/lonestatistik>
- Kuokkanen, L., Leino-Kilpi, H., Numminen, O., Isoaho, H., Flinkman, M., & Meretoja, R. (2016). Newly graduated nurses' empowerment regarding professional competence and other work-related factors. *BMC Nursing*, 1-8.
- Leppänen, P. (den 9 Januari 2020). *Hoitoalan työntekijät otettu presidentin uudenvuodenpuheesta – sairaanhoitaja: "Hoitajan ei kuulu pohtia, tuleeko hän työvuorosta elävänä kotiin"*. Hämtat från Yle Uutiset: <https://yle.fi/uutiset/3-11148590>
- Luukka, T. (den 13 Februari 2020). *Sairaanhoitajan työ on kamalaa, jos Tehy on uskominen*. Hämtat från Helsingin sanomat: <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000006405360.html>
- Nyberg, R., & Tidström, A. (2012). *Skriv vetenskapliga uppsatser, examsarbeten och avhandlingar*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Olsson, H., & Sörensen, S. (2011). *Forsknings processen Kvalitativa och kvantitativa perspektiv* (3 uppl.). Stockholm: Liber.
- Pantzar, M. (den 2 Januari 2020). *Ylen kysely: Kansa soisi hoitajille ventialoja korkeammat palkankorotukset*. Hämtat från Yle: <https://yle.fi/uutiset/3-11122380>
- Peltomaa, K., Viinikainen, S., Rantanen, A., Sieloff, C., Asikainen, P., & Suominen, T. (2013). Nursing power as viewed by nursing professionals. *Scandinavian journal of caring sciences*, 27, 580-588. doi:10.1111/j.1471-6712.2012.01069.x
- Pinola, M. (den 2 Januari 2020). *Hyvä perehdytys voi lisätä hoitoalan vetovoimaa – "Parasta olisi, jos uusi työntekijä voisi kulkea konkarin mukana"*. Hämtat från Yle Uutiset: <https://yle.fi/uutiset/3-11141482>
- Rautavuori, L. (den 7 Februari 2020). *Hoitajaopintojen hakijamäärät laskevat tuhansilla, kun ala polkee kriisistä toiseen – myös koulutuksen maine on kärsinyt*. Hämtat från Yle Uutiset: https://yle.fi/uutiset/3-11195636?utm_source=whatsapp-share&utm_medium=social
- Ryen, A. (2004). *Kvalitativ intervju*. Malmö: Liber AB.

- Rytkönen, M. (den 16 Mars 2020 a). *Me selviämme tästä, yhdessä*. Hämtat från Tehy: <https://www.tehy.fi/fi/blogi/me-selviamme-tasta-yhdessa>
- Rytkönen, M. (Mars 2020 b). Rakas työ, kamalat olosuhteet. *Tehy lehti*, s. 11. Hämtat den 9 Mars 2020
- Sabatino, L., Kangasniemi, M. K., Rocco, G., Alvaro, R., & Stievano, A. (2016). Nurses' perception of professional dignity in hospital settings. *Nursing ethics*, 23(3), 277-293. Hämtat den 3 13 2020
- Sairaanhoitajat. (den 13 Mars 2020 b). *Maailma ilman sairaanhoitajia-ei kiitos*. Hämtat från sairaanhoitajat.fi: <https://sairaanhoitajat.fi/maailma-ilman-sairaanhoitajia-ei-kiitos/>
- Sairaanhoitajat. (den 14 01 2020 d). *Tilastoja sairaanhoitajista*. Hämtat från Sairaanhoitajat: https://sairaanhoitajat.fi/ammatti-ja-osaaminen/tilastoja-sairaanhoitajista-2/?fbclid=IwAR1GAx9YHSEbi1BjD3J_cj3I_tVXuXsvWm6DWkNH-IfWtcuhsfeGa9VpURU
- Sairaanhoitajat. (u.d.). *Kadonnut sairaanhoitaja*. Hämtat från Sairaanhoitaja liitto: https://sairaanhoitajat.fi/kadonnut/#viisi_muutosta
- Sairaanhoitajat: ammatti ja osaaminen*. (2020 a). Hämtat från Sairaanhoitajan täydennyskoulutukset: <https://sairaanhoitajat.fi/ammatti-ja-osaaminen/taydennyskoulutus/>
- Sairaanhoitajat. (Januari 2020 c). *Sairaanhoitajien uudet työkuvat- laatu tulevaisuuden sote-palveluihin*. Hämtat från Sairaanhoitajat: <https://sairaanhoitajat.fi/wp-content/uploads/2020/01/Laajavastuinen-sairaanhoitaja-muuttaa-sote-palveluita.pdf>
- Silva, C. N., & Potra, T. S. (2016). Professional dos enfermeiros: Uma revisão Scoping. *Pensar enfermagem*, 20, 50.
- Sirviö, P., Fors, R., Meriläinen, M., Koivisto, K., & Sandelin, P. (den 19 December 2016). Sairaanhoitajan työn tulevaisuus. *Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut, ePooki*, 33. Hämtat från Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut: <http://www.oamk.fi/epooki/index.php?CID=891>
- Skrivguiden. (den 23 January 2020). *Tidningsartiklar*. Hämtat från Skrivguiden: <https://skrivguiden.wordpress.com/journalistiskt/tidningsartiklar/>
- Sneltvedt, T., & Bondas, T. (October 2015). Proud to be a nurse? Recently graduated nurses' experiences in municipal health care settings. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, 30(3), 557- 564. doi:10.1111
- STM. (den 13 12 2019). *Sairaanhoitajan määrättävissä oleva lääkevalikoima laajenee vuonna 2020*. Hämtat från Social- och hälsovårdsministeriet: https://stm.fi/artikkeli/-/asset_publisher/sairaanhoitajan-maarattavissa-oleva-laakevalikoima-laajenee-vuonna-2020?fbclid=IwAR37wf0WouYAXqCRG1_MDBq9ObxzEh0Wzg71mCd-SjQLA0c9w5Yf99Wsk1g

- Stolpe, M. (den 09 Februari 2020). *Det eviga sparandet inom vården fick sjukskötaren Johanna Sjöberg att byta bransch*. Hämtat från Yle: <https://svenska.yle.fi/artikel/2020/02/09/det-eviga-sparandet-inom-varden-fick-sjukskotaren-johanna-sjoberg-att-byta> den 8 Mars 2020
- Säätelä, S. (Mars 2017). Framtiden kommer med hälsoinformatik, digitalisering och elektroniska journaler. *Vård i fokus*, 34(1), ss. 4-9. Hämtat från http://www.sffi.fi/wp-content/uploads/2019/03/V%C3%A5rd_i_Fokus_1_2017.pdf
- Tehy. (den 13 Mars 2020). *Tehy och SuPer: Ett sektoriellt social- och hälsovårdsavtal skulle rädda vårdbranschen*. Hämtat från Tehy: <https://www.tehy.fi/sv/mediatiedote/tehy-och-super-ett-sektoriellt-social-och-halsovardsavtal-skulle-radda-varnbranschen>
- THL. (den 7 3 2020). *SOTE-uudistus, Tulevaisuuden sosiaali- ja terveystieteiden keskus*. Hämtat från Institutet för hälsa och välfärd: <https://thl.fi/fi/web/sote-uudistus/tulevaisuuden-sosiaali-ja-terveyskeskus>
- Trost, J. (2010). *Kvalitativa intervjuer*. Lund: Studentlitteratur.
- Undervisningsministeriet. (2006). *Ammattikorkeakoulusta terveydenhuoltoon, Koulutuksesta valmistuvien ammatillinen osaaminen, keskeiset opinnot ja vähimmäisopintopisteet*. Hämtat från Valtioneuvosto: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/80112/tr24.pdf?sequence=1&isAllowed=y> den 3 Februari 2020
- Utbildningsstyrelsen. (u.d.). *Grunderna för läroplan*. Hämtat från Utbildningsstyrelsen: <https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/grunderna-laroplanen-den-grundlaggande-utbildningen>
- Vaismoradi, M., Turunen, H., & Bondas, T. (den 12 9 2013). Content analysis and thematic analysis: Implications for conducting a qualitative descriptive study. *Nursing and Health Sciences*, ss. 398–405.
- Wang, Y., Dong, W., Mauk, K., Li, P., Wan, J., Yang, G., . . . Hao, M. (den 18 September 2015). Nurses' practice environment and their job satisfaction: A study on nurses caring for older adults in Shanghai. *PLOS ONE*, 1-13.
- Wasström, M. (den 19 Januari 2020). *Vårdfacket ryter till: "dags att ge vårdarna den lön de förtjänar"*. Hämtat från Svenska Yle: <https://svenska.yle.fi/artikel/2020/01/19/vardfacket-ryter-till-dags-att-ge-vardarna-den-lon-de-fortjanar>
- Wharton University of Pennsylvania. (den 28 November 2017). *Professional identity*. Hämtat från Wharton University of Pennsylvania: <https://kwhs.wharton.upenn.edu/term/professional-identity/>
- WHO (b). (u.d.). *World health organization, about us*. Hämtat från WHO: <https://www.who.int/about>
- WHO a. (u.d.). *World health organization*. Hämtat från WHO: <https://www.who.int/campaigns/year-of-the-nurse-and-the-midwife-2020>

- Wisur-Hokkanen, C., Glasberg, A.-L., Mäkelä, C., & Fagerström, L. (2015). Experiences of working as an advanced practice nurse in Finland- the substance of advanced nursing practice and promoting and inhibiting factors. *Scandinavian journal of caring sciences*, 29, 793-802. doi:10.1111/scs.12211
- Yang, Y. H., & Kim, J. K. (2016). Factors Influencing Turnover Intention in Clinical Nurses: Compassion Fatigue, Coping, Social Support, and Job Satisfaction. *Journal of Korean Academy of Nursing Administration*, 562-569. (8p).
- Yrkeshögskolan Arcada a. (2019). Hämtat från Bachelor för Förstavårdare: <https://www.arcada.fi/sv/bachelor/forstavardare>
- Yrkeshögskolan Arcada b. (2019). Hämtat från Hälsofrämjande: <https://www.arcada.fi/sv/master/halsoframjande>
- Yrkeshögskolan Novia. (2019 b). *Utbildning inom social- och hälsovård högre Yh*. Hämtat från Yrkeshögskolan Novia: <https://www.novia.fi/utbildning/utbildningsutbud/halsa-och-valfard/utbildning-inom-social-och-halsovard-hogre-yh-abo>
- Yrkeshögskolan Novia. (u.d.). *Studieguide*. Hämtat från Yrkeshögskolan Novia: <https://studieguide.novia.fi/>
- Yrkeshögskolan Novia. (2019 a). *Läroplan- Sjukskötare (YH) h20*. Hämtat från Yrkeshögskolan Novia: <https://studieguide.novia.fi/index.php/sv/13622/sv/13648/DAG20-H-%C3%85-USS/year/2020>
- Zamanzadeh, V., Valizadeh, L., Rahmani, A., van der Cingel, M., & Ghafourifard, M. (2018). Factors facilitating nurses to deliver compassionate care: a qualitative study. *Scandinavian journal of caring sciences*, 32, 92-97.
- Åbo akademi. (u.d.). *Utbildnings möjligheter*. Hämtat från Åbo akademi: https://www.abo.fi/utbildningslinjer/?fwp_study-programme-type=kandidat

Finlands författningssamling

Hälsa- och sjukvårdslag, Hälsa- och sjukvårdens verksamhetsbetingelser 30.12.2010/1326 [Online] <https://www.finntill exempel.fi/sv/laki/ajantasa/2010/20101326> (hämtat:7.3.2020)

Yrkeshögskolelag, Allmänna Bestämmelser 14.11.2014/932 [Online] <https://www.finntill exempel.fi/sv/laki/ajantasa/2014/20140932> (Hämtat: 9.3.2020)

Lag om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården, Allmänna bestämmelser
28.6.1994/559 [Online] <https://www.finntill-exempelfi/sv/laki/ajantasa/1994/19940559>
(Hämtat: 9.3.2020)

Avdelningen för vård och det sociala området
 Projektbeskrivning för examensarbeten

Examensarbetsprojektets namn: Framtidens sjukskötare – är det du?

Projektansvarig lärare: Minna Syrjäläinen-Lindberg

Bakgrund:

WHO har utnämnt år 2020 till sjukskötarens år för att lyfta fram sjukskötarens viktiga roll i samhället. Samtidigt hedras Florence Nightingales födelse för 200 år sedan. I dagens samhälle beskrivs sjukskötarens jobb som ansvarsfullt, tungt och utmanande. Hur beskriva de positiva och realistiska sidorna av sjukskötararbetet? Hurdan är utbildningens och yrkets attraktion och framtid? Vem ska göra sjukskötarens arbete i framtiden? Vilka karriärutvecklingsmöjligheter finns för sjukskötare?

Syfte:

Syftet är att informera allmänheten om sjukskötarens arbete i dag och att marknadsföra utbildningen för elever i gymnasier och yrkesutbildningen.

Utförande:

Sjukskötarstuderande arbetar i grupper på 3–4 studerande. En del av verksamheten planeras och förverkligas tillsammans med Sjuksköterskeföreningen i Åboland rf.

Förväntade resultat:

Utredning om olika dimensioner av sjukskötararbete i dag, marknadsföringskampanj och ev. annat marknadsföringsmaterial.

Partners: Sjuksköterskeföreningen i Åboland rf

Examensarbetets kompetenser:

Utbildning till sjukskötare YH och hälsovårdare YH

Studerande

- Kan systematiskt utveckla sitt yrkesområde och har förmåga att på ett vetenskapligt sätt (med fokus på vårdvetenskaplig forskning) utföra, presentera, diskutera och granska utvecklingsprojekt i mångprofessionella team

Sökord och sökordskombinationer

Tabell 1 Sökord och sökordskombinationer

Sökord
Nursing
Attitudes
Nursing care
Nursing role
Finland
Professional identity
Empowerment
Kompetens
Sairaanhoitajan ammatti identiteetti
Sairaanhoitajan ammatti Ylepys
Nurses career
Experience
Job satisfaction
Nurse ethics
Nurses perception about nursing role
Exhaustion
Professional
Develpoment
Work-related
Work-satisfaction
Nurse rolemodel
Well-beeing
Practice

Sökordskombinationer
Nursing AND professional identity
Nursing AND empowerment
Finland AND Nursing AND Nursing role
Professional development AND nursing practice
Nurse AND development
Nurse AND rolemodel
Nurse AND challenges
Perception AND nurses
Empathy AND nurse ethics
Work AND nurse AND stress
Nursing AND Work-related well-beeing
Nurses AND Work satisfaction

Artikelsökning

Tabell 2 Artikelsökningen

Datum för sökningen	Databas	Sökord och kombinationer	Antal träffar	Avgränsningar	Antal/Valda
27.2	EBSCO	Nursing professional identity	100	Full text, Published date 2014-2020	7/1
27.2	EBSCO	Nursing empowerment	211	Full text, Published date 2014-2020	6/1
1.3	EBSCO	Finland AND Nursing AND Nursing role	33	Full text, Published date 2010-2020	4/2
3.3	Google Scholar	Sairaanhoitaja ammatti identiteetti	7680	2014-2020	3880/1
3.3	EBSCO	Nursing care AND worldwide OR globally	9262	Full text, Published date 2015-2020, Abstract available, Peer reviewd	1236/1
3.3	EBSCO	Nurses attitude AND Nurses perception and professional identity	7	-	7/2
4.3	EBSCO	Empowered nurses	115	Full text, Published date 2014-2020	4/1
8.3	EBSCO	Nurses, experience, job satisfation	600	2015-2020 Academic journal, full text	403/1
8.3	ARTO	Sairaanhoitaja	22 565	Verkossa saatavilla	708/1
8.3	EBSCO	Nurses, exhaustion, work	411	2015-2020 Academic journal, full text	292/1
11.3	Wiley	Nurses perception	78,699	2010-2020	5/1
11.3	Sage	Nurse AND ethics	53,932	2010-2020, Full text, e-artikel, relevans	540/2
18.3	EBSCO	Nursing AND Positive experience	1,279	Full text, 2015- 2020, Academic journals	131/1
18.3	EBSCO	Nurses AND Work satisfaction	3973	Full text, 2015- 2020, Academic journals	278/1

Artikel presentation och motivering av val

Författare År	Titel	Syfte	Metod	Resultat	Motivering av val
K. Peltomaa, S. Viinikainen, A. Rantanen, C. Sieloff, P. Asikainen, T. Suominen, 2012	Nursing power as viewed by nursing professionals	Att beskriva hur sjuksköterskor upplever gruppdynamik och makt i den offentliga sektorn	Enkät	Sköterskornas situation & roll upplevs rätt bra. Bakgrundsfaktorer påverkar hur man upplever att ha makt över sitt yrke & arbete.	Bakgrundsfaktorer & den egna upplevelsen har stor betydelse över yrkesidentiteten.
L. Sabatino M. Kangasniemi i G. Rocco R. Alvaro A. Stievano 2016	Nurses' perceptions of professional dignity in hospital settings	Att fastställa hur sköterskor beskriver sjuksköterskans professionella värdighet på inremedicinska- & kirurgiska avdelningar.	Fokusgrupper	Sjuksköterskans professionella värdighet är en djupt liggande faktor. Den professionella värdigheten har stor betydelse för yrkespersonen	Beskriver sjuksköterskans egna uppfattning om sin professionella värdighet & hur den påverkas
T. Snelvedt T. Bondas 2015	Proud to be a nurse? Recently graduated nurses' experiences in municipal health care settings	Att belysa ny utexaminerade sjuksköterskors som arbetar i primärvården om deras erfarenheter gällande yrkesstolthet	Narrativ intervju	Ny utexaminerade sjuksköterskor bygger upp sin yrkesstolthet aktivt genom en social process i arbetslivet & påverkar på deras erfarenhet & hur de trivs i arbetet	Studien visar hur viktig yrkesstolthet är, samt hur viktigt det är att man inom branschen uppmuntrar & stöder varandra
B. André E.Sjøvild T. Rannestad G. I. Ringdal 2014	The impact of work culture on quality of care in nursing homes- a review study	Att identifiera faktorer som påverkar relationen mellan arbetskulturen & kvaliteten av omvårdnaden på vårdplatser	Litteraturoversikt	9/10 studier visar hur viktigt det är med bra ledarskap & uppmuntrande av arbetstagarna har gynnsamma effekter på resultatet. Ökad empowerment, deltagande & inflytande är viktiga faktorer för att förbättra kvaliteten av vården	Studien visar att ett bra ledarskap & uppmuntrande av arbetstagarna har gynnsamma effekter på resultatet.

F. Heldal T. Kongsvik E. Håland 2019	Advancing the status of nursing: reconstructing professional nursing identity through patient safety work	Studiens syfte är att lyfta fram faktorer inom patientsäkerhets programmen som kan ha effekt på sjuksköterskans yrkesidentitet	Intervju, gruppintervju, observation	Patientsäkerhets - programmet hade inverkan på sjuksköterskans yrkesidentitet, de flesta upplevde förhöjd professionell status. Sjuksköterskorna upplevde programmet gynnsamt för deras yrkesidentitet	Hur olika program kan ha en positiv inverkan på sjuksköterskans yrkesidentitet gav ett bra underlag för intervjuer, samt till litteraturoversikten.
V. Arrowsmith, M. Lau-Walker, I Norman, J. Maben 2016	Nurses' perception of work role transitions: a mixed methods systematic review of the literature	Att få en inblick i & förstå sjuksköterskors uppfattning & erfarenheter i deras arbetsroll	Litteraturöversikt	Resultatet visar två kategorier av sjuksköterskor: nya & erfarna sjuksköterskor. De nya sjuksköterskorna strävade till att hitta en ny professionell identitet, vilket inte fans lika starkt hos erfarna. Båda grupperna upplevde samma oro & ångest vid förändring av arbetsuppgifter. Ju mer erfarenhet sjuksköterskan har ju enklare klarar hen av förändringar & motgångar.	Studien visar hur svårt det kan vara för en sjuksköterska som är ny utexaminerad att finna sin professionella roll. En mer erfaren sjuksköterska har andra redskap för att klara arbetsvardagen & har en starkare yrkesidentitet.
P. Sirviö R. Fors M. Meriläinen K. Koivisto P. Sandelin 2016	Sairaanhoidajan työn tulevaisuus	Förändringar i hälsovården sker & förändringar i samhället påverkas. Att förutspå hur framtiden kommer att se ut baserar sig på historia & hur läget ser ut idag.	Litteraturöversikt	Ett problem som kommer att förekomma i framtiden är skillnaderna mellan de geografiska områden. Till exempel Storstad vs. landsbygd. Personer som går i pension ökar & grundsjukdomar inverkar på hur framtiden ser ut. Sjuksköterskans uppgifter kommer att fördjupas i	Relevant information % bra förklaring av framtiden, eftersom det är svårt att kunna förutspå hur det kommer att se ut. Baserat på fakta förklaras framtiden & sjuksköterskans uppgifter.

				jämförelse med hur det är i dagens läge.	
P. Branden 2020	Reenergizing Nurses for Global Health Care	Genom att stöda & uppmuntra sjuksköterskorna kan vi åstadkomma global hälsa inom sjukvården	Litteraturoversikt	Politiker & ledning kan inverka på hur sjuksköterskans ställning är. Genom att stöda sjuksköterskorna & se till att de mår bra i arbetet kan vi åstadkomma global hälsa.	Artikeln beskriver hur global hälsa kan uppnås. Den beskriver hur ledningen kan påverka hur sjuksköterskan mår i sitt arbete, vilket har förekommit i media i Finland att liknande förändringar borde ske för att sjuksköterskan skall börja må bättre i sitt arbete
V. Zamanzadeh L. Valizadeh A. Rahmani M. van der Clingel M. Ghafourifar 2018	Factors facilitating nurses to deliver compassionate care: a qualitative study	Att undersöka vad som underlättar empatisk daglig omvårdnad ur ett unikt perspektiv av iranska sjuksköterskor	Undersökning, intervjuer	Tre kategorier inverkar på empatiska omvårdnaden som sjuksköterskan ger: personliga värderingar & tro, patienters upplevelse, positiva förebilder	Studien har undersökt sjuksköterskans egna uppfattningar. Sjuksköterskan bör själv ha specifika värderingar & personligheter.
Yang, Y.H., & Kim, J.K. 2016	Factors Influencing Turnover Intention in Clinical Nurses	Studien har undersökt varför sjuksköterskor överväger att byta jobb.	Fokusgrupp	Arbetsstrivseln var den viktigaste orsaken för att lämna arbetsplatsen.	Artikeln beskriver hur sjuksköterskor upplever arbetsstrivsel
E. Eriksson T. Korhonen M. Meratso E-L. Moiso 2015	Sairaanhoidajan ammatillisen osaaminen - Sairaanhoidajakoulutuksen tulevaisuus	Projektet över sjuksköterskans yrkeskompetenser var att fastställa vad de minimikompetenskraven är i de framtida direktiven om yrkeskvalifikationerna	Projekt	De hade sammanställt i samarbete med olika yrkeshögskolor, ministeriet, organisationer & fackförbund, vilka kompetenserna skall vara för sjuksköterskor som studerar & avklarar 180 studiepoäng. Studierna skall anpassas så att de i alla skolor motsvarar varandra & är mer enhetliga	Sjuksköterskans framtida kompetenser beskrivs.
C. Wisur-Hokkanen A-L. Glasberg C. Mäkelä L. Fagerström 2015	Experiences of working as an advanced practice nurse in Finland - the substance of advanced nursing practice and promoting and inhibiting factors	Att undersöka avancerade kliniska sjuksköterskors erfarenheter angående sitt arbete & innehåll i arbetet som avancerad klinisk	Fokusgrupp intervju	Innehållet i avancerat kliniskt vårdarbete kan beskrivas som bredare innehåll, mera holistiskt,	Studien beskriver den avancerade kliniska sjuksköterskans arbete samt olika faktorer som påverkar arbetet

		sjuusköterska. Både positiva & negativa faktorer		självständigt & ansvarsfullt. Positiva faktorer som påverkar är feedback av patienter & personer som är involverade. Negativa är brist på förståelse från organisationen.	både positivt och negativt.
L. Kuokkanen H. Leino-Kilpi O. Numminen H. Isoaho M. Flinkman R. Meretoja 2016	Newly graduated nurses' empowerment regarding professional competence and other work-related factors	Att fastställa hur nyutexaminerade sjuusköterskor bedömer sin egen empowerment & yrkeskompetenser i relation till arbetsrelaterade faktorer	Beskrivande tvärsnittsstudie	Nyutexaminerade sjuusköterskor ser att de har en hög grad av empowerment & kompetenser. Dessa två har ett samband hos sjuusköterskor & kompetenserna hade den största effekten på sjuusköterskorna & deras upplevda empowerment	Som ny sjuusköterska förekommer det en del press när man kommer till arbetslivet. Studien framhäver hur viktiga kompetenserna är för sjuuskötarestudande & hurdan inverkan dessa kompetenser har på sjuuskötaren & förmågan till empowerment i arbetet.
Y. Wang W. Dong K. Mauk P. Li J. Wan G. Yang L. Fang W. Huan C. Chen M. Hao 2015	Nurses' practice environment and their job satisfaction: A study on nurses caring for older adults in Shanghai	Syftet med studien är att undersöka arbetstrivselsn bland sköterskor som vårdar äldre personer i Shanghai	Tvärsnittsstudie	De faktorer som inverkade positivt på sköterskornas arbetstrivsel var: personlighet, arbets- & organisationens karaktär, samt arbetsmiljön.	Studien beskriver hur olika faktorer påverkar sköterskor arbetstrivsel och hur arbetstrivselsn i sin tur påverkar omvårdnaden.
C. Silva T. Potra 2016	Professional dos enfermeiros: Uma revisão Scoping	Syftet med studien är att göra en kartläggning om arbetstrivsel från tidigare skrivna artiklar.	Scoping	32 artiklar av 165 valda och analyserad	Studien beskriver sköterskor strategi för att förbättra arbetstrivsel
M. Vaisorabi H. Turunen T. Bondas	Content analysis and thematic analysis: Implications for conducting a qualitative descriptive study	Syftet med studien är att ta upp skillnaderna mellan kontext analys och tematisk analys	Översikt		Beskriver hur tematisk analys kan tillämpas

Tema intervjufrågor**Temaintervjufrågorna****Bakgrund**

Ålder & kön

Utbildning & hur länge
har du arbetat?**Arbets erfarenhet**Inom vilka områden har
du arbetat?Vad är positivt med
arbetet & motivera hur
trivs du?**Sjukskötarens karriär**Hurdana egenskaper ska
en sjukskötare ha enligt
din uppfattning?Vad är positivt inom ditt
arbetet?**Sociala medias
inverkan**Vilken bild av
sjukskötaryrket får man av
median?Hur median påverkat ditt
arbete som sjukskötare?**Det positiva med
sjukskötaryrket**Vilka positiva sidor anser du
att det finns i
sjukskötaryrket?Vad anser du att borde
göras för att sjukskötaryrket
skulle bli mera attraktivt?**Sjukskötarens framtid**Vad betyder det för dig att
vara sjukskötare?Hur tror du framtiden
kommer att se ut för
sjukskötare?

**Informationsbrev till
intervjudeltagare**

YRKESHÖGSKOLAN

NOVIA

Sida 1(2)

Informationsbrev till dig intervjudeltagare

Vi är tre sjukskötarstuderanden från Yrkehögskolan Novia som gör vårt examensarbete som är en del av projektet ”Framtidens sjukskötare -är det du?”, vilket görs i samarbete med Sjuksköterskeföreningen i Åboland r.f. Syftet med detta examensarbete är att beskriva sjukskötarens yrke ur ett positivt och realistiskt perspektiv. Tack för att du frivilligt ställer upp för intervjun!

Intervjuerna kommer att ske under vecka 15, eftersom omständigheterna i landet som bäst inte gör det möjligt för träffar, skulle intervjuerna ske via skype eller webex, du får meddela vilket datum, tidpunkt och sätt som skulle passa bäst för intervjun. Svara gärna senast den 2.4 per e-post eller telefon till oss, så planerar vi intervjun närmare tillsammans.

Intervjutillfällena bandas in för att vi sen skall kunna dokumentera och analysera informationen som vi får och sedan använda informationen till vårt examensarbete vid Yrkehögskolan Novia, som sedan publiceras på Theseus.fi. Produkten för examensarbetet blir en artikel som vi strävar till att få publicerad i Vård i Fokus

Intervjuerna är anonyma och svaren behandlas konfidentiellt. Deltagandet är frivilligt och den som deltar kan när som helst avbryta sin medverkan. Du får läsa igenom intervjufrågorna och temaområden så att du kan förbereda dig inför intervjun. Intervjun tar ca. 20 minuter.

Maria Nyström**Marco Dias****Christina Juslin****Tfn. 044 0880468****tfn. 050 5339267****Tfn. 040 1793777**

Maria.nystrom@edu.novia.fi Marco.dias@edu.novia.fi Christina.juslin@edu.novia.fi

Ansvariga lärare:**Minna Syrjalainen-Lindberg****Bodil Julin**

Tfn. 044 7623350

Tfn. 044 7623367

Minna.syrjalainen-lindberg@novia.fiBodil.julin@novia.fi

Tabell över kategorisering och analys av temaintervjuer

TEMA	TEMATISERAD INNEHÅLLSANALYS AV INTERVJUER			
KATEGORI	KODER	UNDERKATEGORIER		CITAT
Trivsel inom yrket	Allmänna trivseln	+	-	<i>"Jag trivs jättebra med valda jobbet och ångrar inget"</i>
		<p>De intervjuade höll med om att det trivdes på sin arbetsplats. Kolleger och bra arbetsförhållanden togs upp gällande allmänna trivseln och ansågs som viktiga faktorer.</p>	<p>Alla fem intervjuade var nöjda och trivs bra med sitt valda yrke.</p>	<p><i>"Roligt att jobba med människonära arbete...fint gemenskap.."</i></p> <p><i>"Familjära känsla.."</i></p> <p><i>"Jag trivs nog jättebra"</i></p> <p><i>"Jag trivs nog väldigt bra"</i></p>
Egenskaper hos en sjukskötare	Flexibilitet	+	-	<i>"Intresserad med att jobba med människor..kunna bemöta människor i olika situationer.. Villig att lära sig nytt... Hålla sig uppdaterad... Vara positiv, ha humor... Flexibel..inte ta åt sig...kunna anpassa sig enligt situation."</i>
		<p>Det som togs mest upp var att man ska vara flexibel och ha viljan att lära sig. Det kommer ofta upp att det är viktigt att utveckla sig själv som både person och professionell.</p> <p>Intresse till yrket, arbete och vidare kunskap sågs som positiva egenskaper. Socialitet hjälper, då man ska kompromissa och diskutera med olika människor (kolleger, patienter, närstående mångprofessionella arbetet).</p> <p>Att ha humor och vara positiv inställd ses som en stark egenskap, och det att man klarar av utmanande situationer</p>	<p>Dessa egenskaper är förslag och åsikter på hurdan en sjukskötare ska vara.</p>	<p><i>"Bra att vara flexibel... Villig att lära sig nytt..våga fatta sina egna beslut...social...kunna kompromissa, prata och diskutera...vara medmänsklig...viljan till arbete, intresserad till det vad man gör..."</i></p> <p><i>"Tycker om att jobba med människor... Empati... Stressstålig...kan ha många bollar i luften..."</i></p> <p><i>"Vara flexibel...uthållighet... Social...lära sig nytt...ta hand och lära studeranden..."</i></p> <p><i>"Komma överens med olika människor... Nyfiken..lära sig och utveckla"</i></p>
	Viljan att lära sig			
	intresse			
	Social			
	Empati och medmänskighet			
	Positiv och ha humor			
	Kunna anpassa sig enligt situation			
	Stressstålig			

		och är stresstålig ses som positiva egenskaper.		<i>sig...intresserad...flexibel..anpassa sig enligt situation...kompromissa..."</i>
Yrkets positiva sidor	Utbildningsmöjligheter	+	-	<i>"Kunskap att specialisera till vad man vill. ..Fokusera på vad som intresserar en...mycket olika man kan göra...utbildningen blir inte gammalt...som sjukskötare få jobba var som helst och när som helst... Tacksamt yrke"</i> <i>"Det är positivt att yrket är krävande och man måste fortsätta utbilda sig.. Man utvecklas hela tiden..krävande och allt möjligt kan hända."</i> <i>"Bred kunskap...hitta det man tycker om. Jobba var som helst i världen...Folk runt omkring uppskattar ens yrke"</i> <i>"Mångsidigt..tacksamt arbete med utmaningar och är intressant..lära sig nytt..rum för utveckling..jobb och arbete finns..behovet för en sjukskötare kommer alltid finnas..meningsfullt"</i> <i>"Arbetskamrater och man utvecklas hela tiden... Krävande och allt möjligt kan hända."</i> <i>"Varierande..arbetet kräver att man hela tiden utvecklar sig.. Hela tiden lär mig nya saker... Utmanande"</i>
	Arbetsplatsmöjligheter	Sjuksköтарыrkets positiva sidor ses som att det finns många utbildningsmöjligheter och att arbete finns. Det sades också att arbetet och yrket är intressant samt varierande, med mycket utvecklingsmöjligheter både som person och professionell. Det togs upp också att yrket är meningsfullt, och roligt.	Yrket kan ses som tungt och krävande med mycket bred kunskap och ansvarsområde.	
	Intressant och varierande arbete			
	Möjligheter för personlig utveckling			
	Meningsfullhet och uppskattning			
		+	-	<i>"Kollegerna är en viktig del i</i>

Arbetets positiva sidor	<p>Kollegialitet</p> <p>Variérande arbetsbild</p> <p>Självständigt arbete</p> <p>Bra ledare/förman/chef</p>	<p>Arbetet som sjukskötare kan variera, men de flesta kom överens att kollegerna är viktiga för att man ska trivas och lättare klara av arbetet. Mycket som sjukskötaren gör är självständigt, men med kollegerna och en bra ledare/förman som stöd så ses arbetet vara positivt och betydelsefull.</p>		<p><i>arbetet, stöd och uppmuntran...organisationen man arbetar för har en positiv inverkan.... Chefen man har påverkar även hur man trivs"</i></p> <p><i>"Det att man får träffa människor och man har arbetskamrater...Alltid någon som har en idé och någon som kan hjälpa. Man kan alltid fråga...."</i></p> <p><i>"Ingen dag är den andra lik.inte tråkigt på jobbet.. Att kunna jobba helger är positivt."</i></p> <p><i>"Intressant och mångsidigt... Man kan fatta sina egna beslut och lösa problem på många olika sätt...många alternativ att inrikta sig till...arbete finns även i framtiden..kollegerna..mycket tacksamt"</i></p> <p><i>"Kollegerna är nog det bästa, olika ställen finns det att arbeta...lärt sig nya saker hela tiden och arbetet är självständigt...man kan utveckla sig själv hela tiden."</i></p>
Sjukskötaren i media	<p>Både negativ och positiv</p> <p>Corona påverkar</p> <p>Sociala medier</p>	<p style="text-align: center;">+</p> <p>Just nu mycket positiv bild i och med coronanepidemin.</p> <p>Just nu ses yrket som uppskattat och folk ser upp till en och blir beskrivna som 'superhjältar'.</p> <p>Tehy bloggare, TYKS Instagram och</p>	<p style="text-align: center;">-</p> <p>Det har varit negativ bild på sjuksköтарыrket, för det anses i media vara tungt arbete, det är för liten personal och dålig lön.</p> <p>Det nämndes att det skrevs mycket i media om tex vård fel och stress.</p>	<p><i>"...tudelad bild. Just nu mycket positiv... Vi blir uppmärksammade och uppskattade. I jämförelse med förra året, då var det helt annan bild... Vårdfel..stress och personalbrist..lönen har pratats mycket om.. Helt annan ton (i media), sjukskötaren blir uppmärksammad..."</i></p> <p><i>"Två delad, negativ och positivt.. Negativt om arbetsförhållanden, lönerna...med coronaviruset, som folk visar sin uppskattning.. Tehy bloggar och sånt som visar positiva saker med vårdfel"</i></p> <p><i>"Tvådelad...kommer fram att vi</i></p>

		Åbolands sjukhus på Facebook ses som positiv, fastän önskemål om mera uppdateringar med mer spritt ämne kom upp i intervjun.	Ett par exempel togs upp i intervjuerna som hänvisa till att media tar mest upp de negativa händelserna. Ett par kommentera dock att negativa artiklar mest lockar intresse.	<p><i>sku vara giriga..högre löner... Dels positivt...med coronan, så börjar folk nog uppskatta sjukskötaren.. Hylla sjukskötaren för arbetet som görs.."</i></p> <p><i>"Tyvärr är medias bild av yrket ganska negativ...dålig lön, mycket jobb och liten personal"</i></p> <p><i>"Med coronan mycket prat om sjukskötarna..nog har alltid sjukskötaryrket alltid varit ett väldigt uppskattat yrke..folk ser upp till sjukskötare...sjukskötare ses som ansvarstagande och ordentliga människor...lönefrågan varit mycket på diskussion...med coronan..sjukskötare uppmärksammas på annat sätt...superhjältar som jobbar på sjukhusen.."</i></p>
Påverkan av media	Påverkan utav media	+	-	<p><i>"..förut inte så mycket, gjorde arbete som sådant enligt den läran jag hade...nuförtiden vanligare att man läser... Borde våga mig att skryta mer..jag är stolt sjukskötare, men med all (plötslig) uppskattning så väcker det blandade känslor"</i></p> <p><i>"..tycker inte egentligen (att det har påverkat)...man blir alltid påverkad när det skrivs hela"</i></p>
		De flesta höll med om att de egentligen inte blir påverkade, eller att deras arbete som sjukskötare skulle påverkas av vad som skrivs i media.	Däremot, så kan media påverka personligen, om det är något specifikt eller mycket negativt som skrivs. Ett par håller med om att man läser det man vill läsa.	

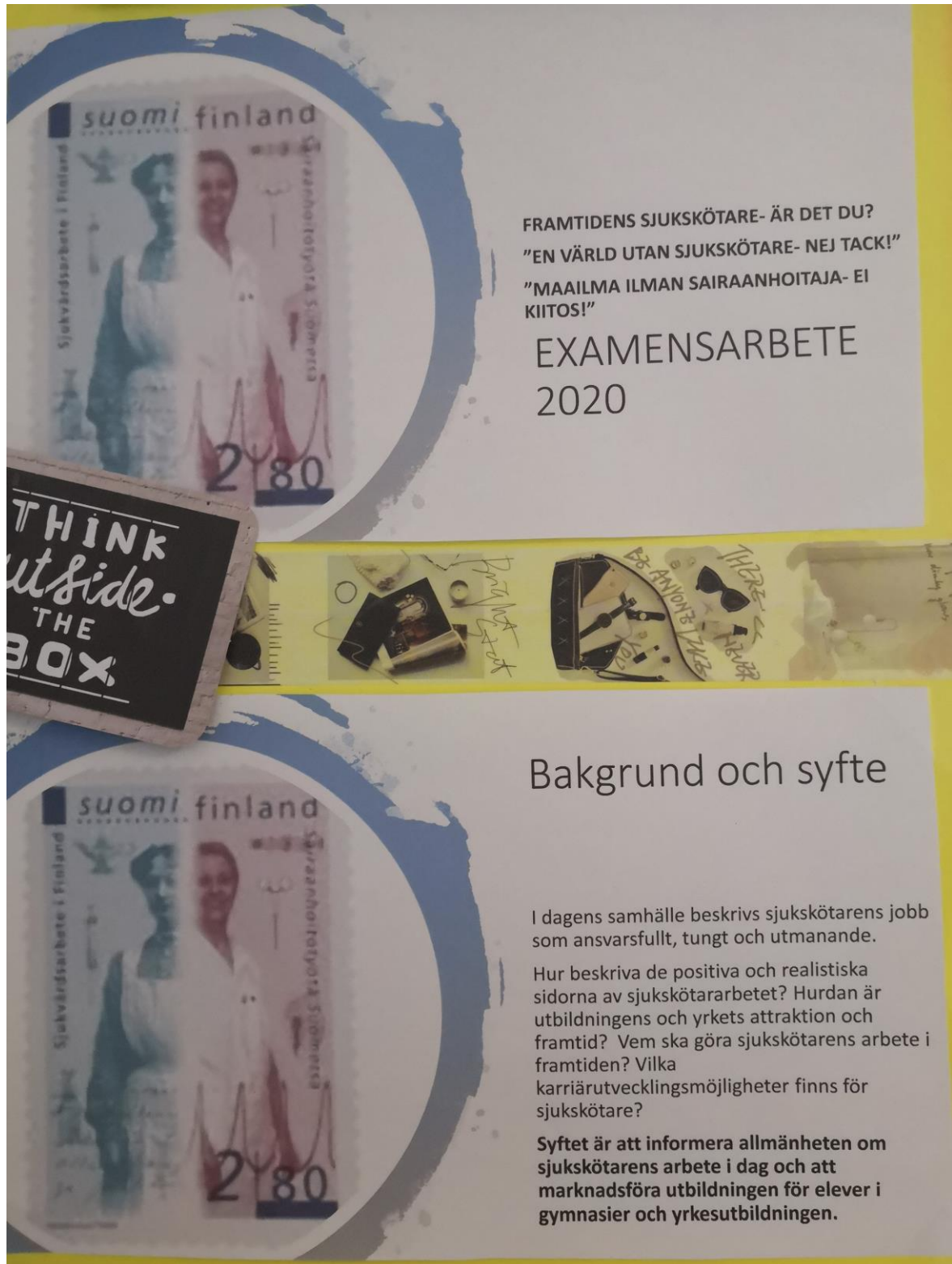
				<p>tiden (negativt)..försöker se det positiva”</p> <p>”Det som skrivits påverkar mig lite..jag tar inte ställning. Jag tycker det hör till högre tjänstemännen. Visst sårar det men jag är medveten...men försöker se det positiva.”</p> <p>”..inte egentligen blivit påverkad, varken i arbetet eller med patientkontakten...positivt att inte det påverkar professionella relationen...påverkats av media är omgivningen privat”</p> <p>”..skulle inte säga det inverkat på mitt arbete överhuvudtaget...attityden varit den samme hela tiden”</p>
Betydelsen av att vara sjukskötare	Yrkes stolthet	+	-	<p>”Trevligt yrke...många goda sidor... Valde yrket för att det lockade. Att få jobba som sjukskötare och hjälpa människor... Arbete med människor mycket trevligt...lärt mig mycket..format mig sedan jag började jobba, både som yrkesperson och som privat”</p> <p>”..hela min yrkeskarriär inom vården... Det är en del av min identitet... Stolt i min identitet.. Det jag vet och det jag kan.”</p> <p>”Jag är stolt över det här yrket.. Kommer alltid att finnas jobb som sjukskötare...ganska trevligt yrke..arbete är krävande.. Man blir trött men man får också ett välbefinnande..”</p>
	Viktig roll hos patienten och närstående	Yrkes stoltheten kom upp som mest, det att yrket och arbetet är tacksamt och många trivs med flexibla arbetsbilder	Arbetet är krävande, tungt och det kommer bli mera krävande i framtiden. Som sjukskötare måste hålla sig uppdaterad och följa med.	
	Arbetet och yrke	Arbetet har mening i sig, är intressant och kan vara roligt. Vårdprocessen hos en patient ger en tillfredställande känsla, då när den fungerar och man ser resultat.		

				<p>”..stolt och tacksam...tycker om variation och ta mina egna beslut.. Arbetet är ofta flexibelt.. Sällan tråkigt..roligt med det jag gör... Som sjukskötare är jag en viktig roll i patienternas liv... Tacksamt att se processen..hur ens vård fungerar. Det känns rätt.”</p> <p>”..tycker om yrket..är stolt sjukskötare..tycker om den yrkes stoltheten och kollegialiteten som sjukskötaren har”</p>
Attraktivt sjukskötaryrke	Löneförhöjning	+	-	<p>”Bra ledare, förbättrade arbetsförhållanden..allt det negativa som nu kommer fram i media skulle förbättras....sjukskötaren skulle kunna själv göra sig mera synlig på sociala medier som Instagram och Facebook...viktigt att även visa det realistiska.. Influencers...se olika bild av yrket... Sjukskötaren själv skulle kunna vara utåt..allmänheten skulle bli mera intresserade. Om man inte vet något om yrket, så är det nu nog svårt att väcka intresse”</p> <p>”..göra mera reklam...komma från fackförbundet TEHY och Sjuksköterskeföreningen i Finland. Skolorna kunde själva göra reklam..gå ut till gymnasier och högstudier. Lärarna berättar åt eleverna på vilka avdelningar man kan jobba... Vi själva prata positivt om det här. Man ska inte gå med i det negativa.. Viktigt att man möter och att man skolar varandra..sen kan man välja vad man satsar på..”</p>
	Bättre arbetsförhållanden	Löne-och arbetsförhållanden önskas vara bättre och satsas på, då skulle yrket kunna locka till fler.	De flesta är hoppfulla till löneförhöjning, men de påpekar även att det kommer bli svårt eller så kommer det ta en tid innan det händer.	
	Marknadsföring	I intervjuerna kommer det fram att som sjukskötare kan man själv förespråka för yrket och utbildningen, med tex, dela med sig om sina upplevelser (både som positiv och realistiskt) och vara öppen om sina arbetsbilder.	Bättre arbetsförhållanden kan underlätta och minska på stress, men som situationen just nu är, så är det personalbrist på många områden och många som byter yrke.	
	Influencers	Influencers har dykt upp i intervjuerna som förslag för att marknadsföra.	Skolor som skulle behöva uppdatera läroplaner till ex. mer simulering kommer att behöva mer resurser för	
	Egna positiva inställning	Det har även kommit upp att möjlighet till att specialisera sig och satsa på ett område man är intresserad om skulle borde göras lättare i framtiden. Det har också kommit upp		
	Möjlighet till specialisering			
Ledarskapsutbildningar				

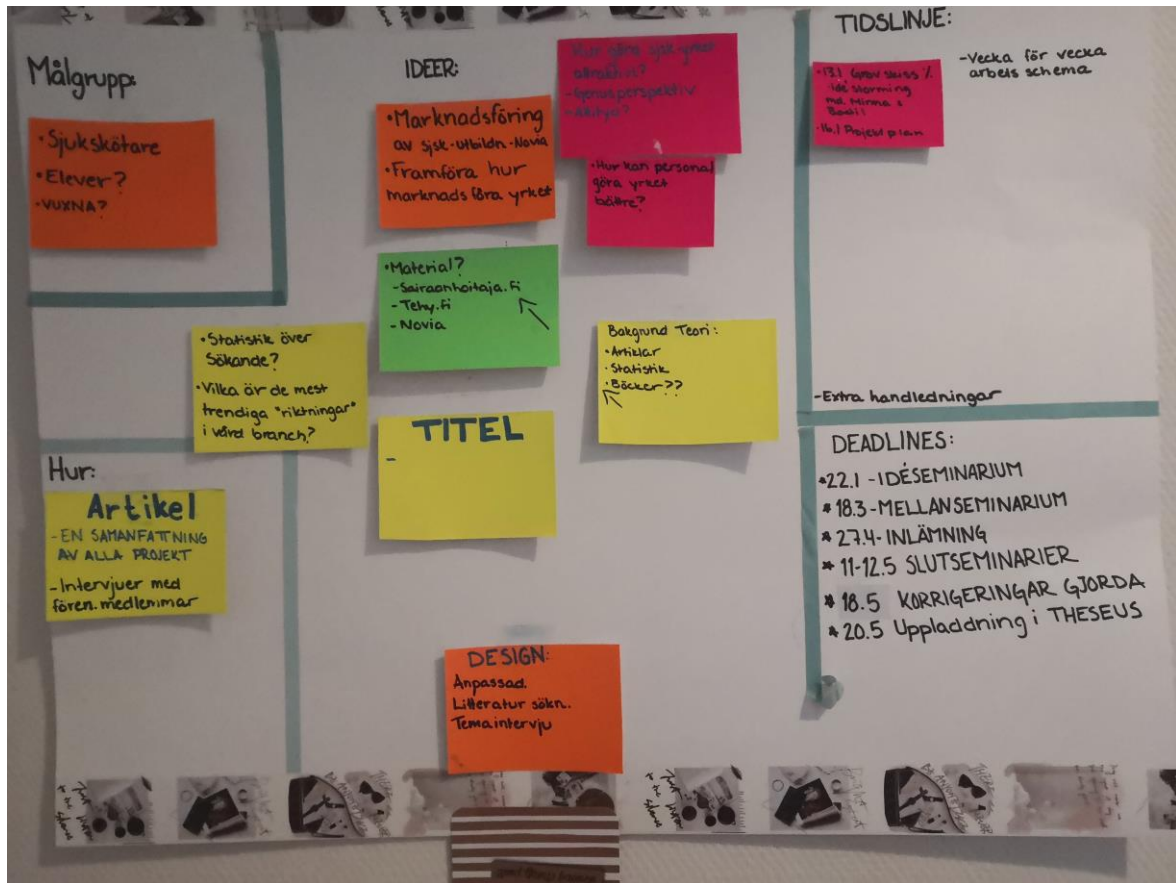
		önskemål att sjukskötartutbildningen uppdaterar sig enligt den allt mer bredare och krävande arbetsbild som sjukskötare har idag, och kommer i framtiden få mera ansvar utöver. Exempel har getts att läkemedelskunskap skulle kunna vara mer.	utrustning och material.	<i>"Lönen borde höjas mer..minska på stress.. Få mera tid på jobbet skulle göra det mera attraktivt... Attraktivt med jobbet är att man har många möjligheter... Kan skola till olika saker... Att man inte bara ser det tunga jobbet...finns också fördelar med jobbet"</i>
Framtiden för sjukskötare	Behovet för en sjukskötare finns	+	-	<i>"Jobb kommer det alltid att finnas... Tror på förbättrade arbetsförhållande...coronan som härjar runt så börjar allmänheten visa tacksamhet..regeringen också får en annan blick av yrket..kanske förändrar en hel del.. Lyfta fram ordentliga medicinska kunskaper...börjar hålla mera mottagningar..Nurse practicioner, att man utbildar mera på mastersnivå..som sjukskötare får föreskriva mediciner, det tror jag att kommer att utvecklas mer.. Vidare utbildningar gör nog att ens kunskap blir mycket bättre."</i>
	Arbetsbilden antagligen ändras	Det som kom upp i intervjuerna var att arbete och behovet för en sjukskötare kommer att finnas även i framtiden. Däremot, så kommer arbetsförhållanden antagligen att ändras i något mån. Det antas att sjukskötaren kommer att ha hand om allt mera krävande uppgifter och få mera ansvar, vilket innebär att kunskapsmässigt så kommer det bli ännu bredare. Det ses dock som positiv, för de flesta är intresserade och förespråkar om viljan att lära sig och att man ska utvecklas mera som person och professionell.		<i>"Lönen en sak som man önskar att skulle bli bättre... Hoppas på mindre stress... I framtiden kommer det bli svårt att locka speciellt unga människor till yrket eftersom det är tungt fysiskt och psykiskt..."</i>
	Utbildningen kommer att antagligen ändras	Ett par intervjuade tog upp att i framtiden kommer utbildningen antagligen också att ändra sig. Det togs upp termerna "nurse practicioner", som härstammar från		<i>"Patienter blir allt mer krävande...arbetet blir mer tekniskt.. Dokumentationer blir allt mer viktigare.. "</i>
	Hoppen på höjd lön, bättre arbetsförhållanden och personal			<i>"Sjukskötarens arbetsbild kommer nog att ändras...Från</i>

		<p>England, och det är möjligt att termen skulle smittas av till Norden med. Med det menas att det skulle finnas möjlighet till att bli specialiserade sjukskötare på mastersnivå, vilket ses som en positiv sak. Med detta så förutspås utbildningen ha en framtid, men att den kommer att ändras.</p> <p>De flesta tar upp att de hoppas på bättre lön enligt de arbetsuppgifter en sjukskötare utför, bättre arbetsförhållanden och mera personal önskas för att förebygga stress.</p>	<p><i>England...clinical specialist... Sjukskötaren gör mera och kommer att ta hand om mera... Hoppas inom sjuksköterskeutbildningen så utvecklar man också mera. ..konceptet med att specialisera inom någonting..bättre möjlighet med arbeten.. Svårt att tro att arbetsförhållanden kommer att ändra drastiskt.. Hoppas på förbättringar med löner och att det skulle satsas mera på vården."</i></p> <p><i>"Det finns alltid behov för en sjukskötare. Arbetet kanske blir mer krävande..mera ansvar...hoppas 'bara sjukskötare' faller bort. Utbildningen kommer och borde ändras med tanke på att arbetet också ändras.. Jag är positiv till att det finns människor som vill bli sjukskötare, att utbildningen kommer nog ännu locka intresserade i fortsättningen."</i></p>
--	--	---	---

Mind map över examensarbete

Figur 2 Inledningen till mind mappen som sammanställdes inför början av examensarbetets process

Figur 3 Mind mapp som sammanställdes inför början av examensarbetets process

Powerpoint presentationen

FRAMTIDENS SJUKSKÖTARE – ÄR DET DU?

Hur ge en mera positiv inblick i sjukskötarens yrke?

Mellanseminarie
18.3.2020

Bakgrund:

- Beställningsarbete. Sjuksköterskeföreningen i Åboland rf och Yrkeshögskolan Navia
- Producera marknadsföringsmaterial som skulle locka fler till sjuksköterskeyrket
- Antalet sökanden till utbildningen minskat
- En stor del sjukskötare kommer att gå i pension innan år 2030
- Stor brist på sjukskötare redan som det är i hela landet, även globalt

Frågeställningar:

- Hur kan de olika aspekterna i sjuksköterycket beskrivas?
- Vilken uppfattning har sjukskötare om sitt yrke?
- Hur kan sjukskötaren själv bidra till att föra fram en mer positiv bild av sitt yrke?

Litteratur-översikt

- SJU SKÖTARENS KOMPETENSER
- SJU SKÖTARSTUDIERNÄ
- SJU SKÖTAREN I MEDIA

Litteratur-översikt

- SJU SKÖTARENS SITUATION IDAG I FINLAND
- SJU SKÖTARENS KARRIÄR MÖJLIGHETER
- FRAMTIDENS SJUKSKÖTARE

Metoder och datainsamling

- Kvalitativa intervjuer
- Val av deltagare
- Forskningsetik
- Innehållsanlys av intervjuer
- Datainsamling via elektroniska sökmotorer, biblioteket samt media
- Sökhistoriken dokumenteras
- Artiklarna presenteras och motiveras valet
- Sökord & sökordkombinationer presenteras som bilagor

PRODUKTEN

- Produkten blir en sammanställning & rapport över detta examensarbetsprojekt
- Sammanställning av alla arbeten
- Artikel publiceras i Vård i Fokus
- Artikelsyfte är att väcka tankar hos läsaren om hur man själv kan marknadsföra branschen på ett positivt & realistiskt sätt

GENOMFÖRANDET

- Tidsplaneringen presenteras och beskrivs i arbetet.
- Arbets process beskrivs under egen under rubrik
- Arbetsfördelningen presenteras som bilaga & uppdateras an efter

Vad skall vi ha med i Examensarbetet?

- Abstrakt
- Inledning
- Syftet och frågeställningar
- Avgränsning av ämnet
- Teoretisk bakgrund
- Metod
- Arbetsprocessen och tidtabellen för utförandet
- Datainsamlingen
- Produktbeskrivning och presentation av resultaten
- Diskussion och kritisk granskning
- Som bilagor:
 - Examensarbets plan
 - Litteratursökningen
 - Analys av artiklar?
 - Enkäter och det väsentliga som hör dem till?
 - Schema över gruppens tidtabell och arbetsfördelningen?
 - Som bilagor kommer även allt material som producerats: Mindmapp, pp-presentation m.m.

Vad bör vi inkludera och tänka på?

- Hela arbetsprocessen skall presenteras grundligt. Det skall framkomma vem som gjort vad och hur
- Uppsättningen av examensarbetet skall vara lockande, logiska rubriker, underrubriker m.m.
- Viktigt att tänka på ETIKEN!!! Verkliga fundera över hur vi skriver, vad vi skriver, för att inte glömma språket!
- Alla delar skall ha evidens! Det som vi givetvis får fram genom projektet, hänvisar vi till det, allt det övriga skall ha hänvisningen
- TEKNISKA IT DELARNÄ (kolla Katis lektioner och stöd som hon ordnar, finns på inträ)